

■ 1 Nisan
2016 Cuma
■ Sayı: 26
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN EGME

AKP'nin 'taşerona kadro' oyunu

İktidarda kaldıkları süre boyunca işçilerle oyun oynadılar. Önce hak veriyormuş gibi pohpohlayarak kendilerini yücelttiler, uygulamaya geçildiğinde yıldızlar döküldü. Şimdi aynı döngü taşeron işçilerine kadro oyunu ile sergileniyor

TÜM GERİCİLER AMERİKANCIDIR

CELİL DENKTAŞ'LA KÜBA ÜZERİNE | 'VAN MİNÜT'E GİDERKEN | YILMAZ GÜNEY VE 'BİR GÜN MUTLAKA' | AYDINLANMA HAREKETİ VE 'BEN DE VARIM' DİYENLER | ERDOĞAN'IN ABD YOLLARI

MAYMUN OLMAK, ETKİLİ OLMAK

Komünistlerin etkili bir siyaset izlemesi, ülkedeki başat siyasal güçlerden birisi haline gelmesi konusu...

Bu tartışıldı. Gezi'nin geri çekilişiyle birlikte sesi daha çok çıkan bir sol bozgunculuk tam da Haziran halkına kurulan sandık tuzağıyla akort içinde bu tartışmayı istismar etti. Böyle bir ülkede sol etkisizdi, Haziran'ı yaşamış bir halk içinde düzen dışı sol partilerin oyları yüzde bir seviyesine bile ulaşamıyordu. Bunun muhalefeti ve düzen dışı arayışları sandık kapanına almanın bir yolu olmasını bir kenara bırakalım. Komünistliğin, isterseniz halkımızın dilinin döndüğü şekliyle söyleyelim "koministliğin" ülke topraklarında bıraktığı izi, eşitlikçilik, paylaşmacılık adına bu toprakların insanının akıl ve duyu dünyasına sindirilmiş olan değerleri yok sayma, daha kötüsü küçümseme kısmına yoğunlaşalım.

Ülkemizin aydın birikiminin büyük özverisiyle oluşmuş popüler sol fikir dünyasını hafife alma, daha kötüsü düzen siyasetinin "gerici" güçlerine peşkeş çekme kısmına bakalım. "Çok iyi, çok akıllı, çok erdemli, çok ileri, çok komünist olabilirsiniz, ama neye yarıyor. Marjinalizm" bozgunculuğu sola tutarsız, ayran gönüllü ve ilkesiz bir siyaset tarzı hediye ediyor. Ve bu bozgunculuğun çıkış yolu olarak gösterdiği yere bakın: Etkili olmanın hem ölçütü ve hem de yolu yerleşik düzenin türlü kurumlarında muteber sayılmak oluverdi.

Devrimci bir hareket, düzene darbeler vururken, onu içinden de çatlatır. Bu açık. 1970'li yıllarda CHP'nin sosyalistlere mezar olmasının bir tarafında, düzen dışı arayışların bu düzen partisinin içinde de kaynamalara yol açabilmesi vardır elbette. Öte yandan düzen kurumlarının devrimcilere "itibar" kapısı aralaması bir tuzaktır. 1970'lerin CHP'si, ortanın solu çıkışı, mavi umut dalgası... İşin bu yönüne bakmadan anlaşılabilir.

Geride bıraktığımız birkaç yılda, özellikle Haziran direnişi sonrasında yaşadıklarımız ibret ve kimileri için utanç verici olmalıdır. Haziran, sahibinin sesi medyayı yerden yere vurmuştu. Haziran'a giden süreçte, emperyalist medya tekellerine, Doğan'a, CNN'e dönük tepki birikimi önemli bir yer tutmuştu. Medya tekellerine rağmen direnmenin zemini bu olmuştu. Ve öyle ki bir noktada, bu direniş bu "kurumların" içinden de karşılık buldu. Haziran'ın temsil ettiklerine kapı aralamak, yer açmak zorunda kaldılar.

Sonra "uygun sol" arayışları ve buna ilişkin "projeler" geldi. CNN Türk ve onun fazlasıyla sicilli "yıldız programcıları" muhalif sol siyasetçilerin "boy gösterdiği" itibar aradığı yerler oldu. "Tekelci medyadır, televizyonlarımızı kapatıyoruz" diyecek halimiz yoktu. Hatta, bu işaret ettiğimiz mayınlı arazide mayınları patlata patlata ilerlemek ve günün sonunda hasarı kendisine değil, içinde yol aldığı mayın tarlasına vermek mümkündü. Bu yapıldı da... Fakat "günün sonunda" bir de kendini dağıtmak, muteber olayım derken kendisiyle birlikte varsa temsil ettiği şeyleri de itibarsızlaştırmak vardı. Bu da yaşandı.

Zor bir iş. Sadece doyurulmamış kişiliklerin, alaturka benmerkezciliğin, kariyerizmin cenneti olmuş ülkemiz Türkiye'de değil, her yerde. Örneğin, Yunanistan'da da! Bizdeki kısa sürmüş rol modelliği ile Çıpras'ı düşünün. Zor ama çok zor değil. Çıpras sahne aldığı anda "ne kadar sekter" olduğu dile dolanmış Yunanistan Komünist Partisi de öyle çok zorlanmadı aslında. Çıpras maymun olurken, toplumsal hareketteki öncü konumlarını koruyarak katlandığı zorlukların karşılığını da aldı. Düzen içinde itibar ararken, maymun olmamanın basit bir formülü var aslında. Düzenin muteber saydıklarına her zaman kuşkuyla bakmak, bu bir. Mustafa Koç'un, Ahmet Hakan'ın şirinlik muskası oluvermemek.

Örgütlü olmak, kendi gücüne dayanmak, itibarını kendi tarihsel ilkeleri ile kendi örgütlü değerleri ile tartmak, bu da iki. İşimiz burada bitmiyor, kuşkusuz. Ama bunu beceremeyenlerin işi bitiyor. Bu kesin.

KOMÜNİST PARTİ

Erdoğan'ın ABD yolları...

ERDOĞAN HEM SİYASİ HEM DE EKONOMİK YÖNDEN ARTIK ESKİSİ GİBİ İDARE EDİLMESİNİN MÜMKÜN OLMADIĞI BİR TÜRKİYE'YE İSTİKRAR VAADEDEREK İKTİDARA GELDİ. ŞİMDİ AYNI GEREKÇELER KENDİSİNİ ZORLUYOR.

Son zamanların en popüler tartışma başlıklarından biri ABD-Erdoğan ilişkisi. Türkiye değil de Erdoğan ifadesini özellikle seçtiğimiz dikkat çekmiştir. Normalde bir ülkenin eşleniği bir siyasetçi değildir, ama bu kez durum daha farklı. Burada ABD emperyalizmi için bir dönem hayli işlevsel olan, karşıdevrimci bir politik figür, Erdoğan'dır tartışmanın merkezinde olan. Bu da çok normal, kendisine o kadar fazla misyon yüklediler ki zamanında...
Cumhurbaşkanlığı sözcüsü İbrahim

Kalın'ın geçtiğimiz günkü konuşması dikkat çekiciydi. Kalın herhangi bir isim değil. Eğer ortada Yeni Osmanlı gibi bir garabetin tartışması sürüyorsa Davutoğlu ile birlikte bunun en büyük katkılarından. Türkiye'deki İslami düşünce kuruluşu SETA'nın kurucu başkanı. Kalın, Cumhurbaşkanlığı sözcüsü sıfatıyla, Erdoğan'ın ABD ziyareti öncesi yaptığı açıklamada ABD Başkanı Obama ile ikili görüşme olup olmayacağını sorulması üzerine "Sayın Obama ile böyle bir görüşme olması üzerinde çalışılıyor"

ifadelerini kullandı. Bir başka Amerikan hayranı gericisi Özal'ın mucidi olduğu *my friends presidente*'nin AKP versiyonu *Dostum Obama*'dan, BOP'un eş başkanlığından bu noktalara düşülmesi üzücü olmuş olsa gerek. Ama üzerlerindeki baskı o kadar artmış durumda ki ve Obama ile buluşma ihtimali öylesine heyecandırılmış olsa gerek ki, kameralar önünde bu türden bir ifadenin sarf edilmemesi gerektiğini dahi fark edemiyorlar. Ne de olsa ülkenin en ciddi yayınlarında Türkiye'de bir darbe olasılığı tartışılır

hale geldi. Üstelik bunlar henüz birkaç yıl önce askeri vesayeti bitirdiği için Erdoğan'ı alkışlayan tiplerdi.

Neyse ki Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada Başkan Obama'nın Erdoğan ile resmi olmayan bir görüşme yapacağı söylendi. Bu şu demek: Seninle yanyana görünmek istemiyorum, ama ne diyeceksen de, belki bir şansın daha olur!

Erdoğan'ın ABD'de karşılanma merasimi ya da merasimsizliği de bu tavra yakışır şekilde oldu; Türkiye Cumhurbaşkanı'nı havaalanında sadece kendi dışişleri bakanı karşıladı.

Bakmayın siz yandaş medyanın asarız keseriz laflarına, ABD'ye atar gider yapmalarına. Hatta Erdoğan'ın bazen kendini tutamayıp boyunu aşan laflar etmesine. ABD siyasetinde bu türden hamasi nutukları kimse önemsemez. İsterseniz Beyaz Saray'ın arka bahçesine ABD'nin emperyalist olduğuna dair demeçler bile verebilirsiniz... Çünkü baş emperyalist olmak bunu gerektirir ve hatta bazen bu açıklamalar politikacıların ülkelerindeki kullanım sürelerini artırdığından hoş bile karşılanır. Önemli olan kapalı kapılar ardında yapılan pazarlıklarda ne konuşulduğudur. Erdoğan'ın burada taviz vermeye başladığı aşikâr.

PATLAMALARIN ETKİSİ

Ankara'da askeri servise yapılan ilk saldırıyı amiyane tabirle AKP'ye yutturular. Çok uğraştılar; YPG'ydi, Esad'dı... Hemen açıklamalar geldi AKP'den, ama olmadı. Daha patlamanın akşamında ABD'den gelen "YPG'ye yardımlar sürecektir" açıklamasının anlamı çok net. Böyle bir saldırıya yanıt veremediğimizde, artık bir iddiayı kaybetmişsiniz demektir. Dikkat edilirse Türkiye o günden bu yana Suriye konusunda sesini fazla

çıkaramaz hale gelmiştir.

TAK'ın üstlendiği diğer Ankara saldırısının ve İstanbul'daki IŞİD saldırısının yansımaları ise Erdoğan'ın gazetecilere yaptığı anayasa açıklamalarında görüyoruz. Bu saldırılar, ülkedeki kaos ihtimalini ve buradan devam edilirse olabilecek senaryoları gündeme getirmişti. Erdoğan bu ihtimalin altından kalkmanın zorluklarını farketmiş görünüyor. ABD ziyareti öncesinde katıldığı bir toplantıda, iktidarın gazetecilerinden Abdülkadir Selvi'den aktaracak olursak, yeni anayasayı aceleyle getirmem gerektiğini, başkanlığın olmazsa olmaz olmadığını, önceliklerinin anayasanın yenilenmesi olduğunu, sürecin halkın şahitliğinde ilerlemesi gerektiğini söylüyor.

Erdoğan'ın, iktidar medyasında "şeytanlaştırılan" Yahudi cemaati ile ABD'de görüşecek olması da, bu sözlerle birlikte düşününce dikkate değer.

Bu açıklamalar ülkedeki gerilimi düşürmek için mi; bir süre daha, belki yeni başkan seçilene kadar idare-i maslahat için mi; ABD'ye gerekli mesajı aldığı göstermek için mi yakında daha net görülür. Gidişatı biraz da ABD Başkanı ile yapılacak gayriresmi görüşmenin belirleyeceğini anlayabiliriz.

KULLANIM DEĞERİ

Erdoğan Türkiye'si'nin bir yönetilme krizi yaşadığı artık herkes tarafından kabul ediliyor. Buradaki temel sorun Erdoğan. Bu 2002'de onu iktidara getiren koşullardan farklı bir noktaya işaret ediyor. 2002'de kurumlarıyla, ekonomisiyle kendi başına kriz içinde olan bir sistemden bahsediyorduk. Bugünse daha çok Erdoğan'ın bir figür olarak yarattığı sorunları konuşuyoruz. Bu Türkiye'de bir sistem krizi olmadığı anlamına gelmiyor, ama ülkedeki tüm gerilim başlıklarının

**İSTEDİĞİ
KADAR DİNCİ,
AMERİKANCI
OLSUN, BİR
SİYASETÇİNİN
EMPERYALİZM
NEZDİNDE GEÇER
AKÇE OLABİLMESİ
İÇİN ÜLKEYİ
YÖNETEBİLİR
DURUMDA
OLMASI LAZIM.
ERDOĞAN ŞU
ANDA TÜRKİYE'Yİ
YÖNETEMİYOR.
ERDOĞAN'IN
İKTİDARDAN
DÜŞÜŞÜ
TARTIŞMALARININ
GEZİ'DEN BERİ
YAPILDIĞI
DÜŞÜNÜL-
DÜĞÜNDE
NE DEMEK
İSTEDİĞİMİZ
ANLAŞILACAKTIR.**

kendini Erdoğan üzerinden yansıttığı demek oluyor.

İsteddiği kadar dinci, Amerikancı olsun, bir siyasetçinin emperyalizm nezdinde geçer akçe olabilmesi için ülkeyi yönetebilir durumda olması lazım. Erdoğan şu anda Türkiye'yi yönetmiyor. Erdoğan'ın iktidardan düşüşü tartışmalarının Gezi'den beri yapıldığı düşünüldüğünde ne demek istediğimiz anlaşılacaktır. Yönetebilmenin bir diğer yolu şiddeti artırmaktır, buysa sadece kendisine olan nefreti arttırmaya yarıyor ve ilk fırsatta boy veren tepkilerin dozunu yükseltiyor. Kısır döngüye girmiş durumdadır.

Erdoğan hem siyasi hem de ekonomik yönden artık eskisi gibi idare edilmesinin mümkün olmadığı bir Türkiye'ye istikrar vaat ederek iktidara geldi. Şimdi aynı gerekçeler kendisini zorluyor.

ABD'nin Erdoğan ve Türkiye'ye biçtiği rol, onun ABD'den özerk bir görüntü vermesini de gerektiriyordu. Erdoğan, hakkını yemeyelim, bunu başarılı bir biçimde oynadı. Fakat Yeni Osmanlı, bölgesel liderlik gibi büyümlü hülyaların zemini bir Amerikan projesine dayanıyordu. O projenin çöküşü, Erdoğan'ın da hem iç hem de dış siyasette altındaki zemini kaydırdı.

Ortada ABD ve Türkiye arasında bir proje farkı, çıkar çatışması yok aslında. O proje zaten ABD'nin idi. Rusya'ya "bizi Şangay'a alın" derken de, Çin'e füze ihalesi verirken de, ABD'ye üstü kapalı serzenişte bulunurken de, oyuncağı geri isteyen bir çocuk var karşımızda.

Şimdi uslu duracağına söz verecek mi, bunu göreceğiz.

■ Volkan Algan

Bir ABD projesi: AKP

AKP'nin ve Tayyip Erdoğan figürünün, ABD emperyalizmi tarafından yaratılan, var edilen, yükseltilen, iktidara getirilen; NATO'cu Genelkurmay ve TÜSİAD tarafından yıllarca iktidarda tutulan bir güç olduğu artık herkes tarafından bilinen bir gerçek. AKP'den önce de, AKP'yi kurarken de, iktidarı saltanata çevirirken de hep Amerikancı... Şimdi ise Amerikancılığa tutunmaya çalışan, ancak deliğe süpürülen bir emperyalizm artığı... İşte Tayyip Erdoğan'ın Amerikancılığının kısa hikâyesi:

ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi Morton Abramowitz'in Tayyip Erdoğan ile ilk teması, çokça yazılıp çizildiği gibi Erdoğan'ın Büyükşehir Belediye Başkanlığı döneminde değil, çok daha öncesinde, Beyoğlu İlçe Başkanlığı dönemindeydi.

Amerika Büyükelçisi Abramowitz, henüz parlamentoda bile olmayan küçük bir partinin Beyoğlu İlçe Başkanı olan Tayyip Erdoğan'la görüşür. Abramowitz, elbette Erdoğan'la daha sonra da çeşitli defalar bir araya gelir, görüşür, konuşur, paylaşır ve paslaşır.

İLGİNÇ ZİYARET

14 Ekim 1996'da Erdoğan'ı Büyükşehir Belediye Başkanlığı makamında ziyaret eden Abramowitz, Erdoğan'a, "Siz Türkiye'nin geleceği için çok önemlisiniz" der. Erdoğan da, Abramowitz'in olumlu ve sıcak bir mesaj getirdiğini söyler. Bu samimiyetin nereden geldiğini bilmeyen gazeteler, bu görüşmeyi "Erdoğan'a ilginç ziyaretçi" olarak verir.

Erdoğan'ın ilk ve tek teması kuşkusuz Abramowitz ile değildir. Erdoğan, Amerika'nın Adana Konsolosu Elizabeth Shelton, İstanbul Başkonsolosu Caroline Hagins, Büyükelçilik Müsteşarı Silwer Lawrens ve CIA görevlisi Kenny Bob ile de çeşitli görüşmeler yapar.

Ve AKP'yi kurmadan önce 18 Temmuz 2001'de İsrail büyükelçisi David Sultan ile bir araya gelir. Erdoğan, "Yeni oluşacak partinin İsrail ve ABD politikalarına asla ters düşmeyeceği" yolunda garanti verir.

İngiltere'nin İstanbul Başkonsolosu Roger Short ile Erdoğan arasında yapılan görüşmenin ayrıntıları, Erdoğan'a yakınlığı ile bilinen Yeni Şafak gazetesi'nde 8 Ağustos 2001 tarihinde yer alır. Habere göre, Short, "Böyle bir partinin kurulması bizi mutlu eder" demiştir.

AKP'nin resmi kuruluşu her ne kadar 14 Ağustos 2001 olsa da, bu partinin temellerinin atılması çok daha eskilere

AKP'NİN RESMİ KURULUŞU HER NE KADAR 14 AĞUSTOS 2001 OLSA DA, BU PARTİNİN TEMELLERİNİN ATILMASI ÇOK DAHA ESKİLERE DAYANIYOR. DÜNYA EMPERYALİST SİSTEMİNİN BİR İHTİYACI OLARAK KURDURULAN AKP, ÇOK İNCE VE TOPLUM MÜHENDİSLİĞİ HESAPLARIYLA OLUŞTURULMUŞ BİR YAPI.

dayanıyor. Dünya emperyalist sisteminin bir ihtiyacı olarak kurdurulan AKP, çok ince ve toplum mühendisliği hesaplarıyla oluşturulmuş bir yapı.

AKP'nin ve Tayyip Erdoğan figürünün, Washington'da tasarlanmış ve Ankara'da yürürlüğe konulmuş politik bir proje olduğunu, Amerikan istihbaratının önde gelen Ortadoğu, Türkiye ve İslam uzmanlarından Graham Fuller açık şekilde ifade ediyor.

ADRESE TESLİM TARİF

Fuller'in 1990'lı yılların başından beri "ılımlı İslam" projesi üzerinde çalıştığı bilinir. Fuller, Ortadoğu'daki anti-Amerikan radikal İslamcı akımları önleme ve geriletmenin yolunun laik sistemleri desteklemekten geçmediğini iddia ediyor. Aksine radikal İslamcı partileri dönüştürerek onları küresel kapitalist sisteme entegre edecek içeriden bir müdahale yaklaşımının daha doğru olacağı tezini savunuyor. Adeta AKP'yi tarif ediyor.

İktidar gücünü emperyalizmden alan AKP, ABD ve AB'ye yaslanarak inisiyatifi ele geçirir. Türkiye'de birinci cumhuriyet tamamen tasfiye edilir, ardından "geniş Ortadoğu'da" Türkiye'yi izleyen bütün birinci cumhuriyetler yıkılır. Türkiye önce düşük sonra dozu giderek artırılan bir İslamizasyon operasyonu ile dönüştürülür.

Evet... AKP ve Tayyip Erdoğan, Amerikancı örtülü bir darbeye iktidara gelen bir siyasi oluşum. Bu nedenle bazı yazarlar 3 Kasım 2002 seçimlerini seçim olarak değil, bir "sandık darbesi" olarak niteleyegeldiler.

Türkiye'de rejimin çok partili ve seçimli bir İslam Cumhuriyeti yönünde dönüştürülmesi;

ABD'nin doğrudan ve tam olarak sağlayamadığı bölge hegemonyasının Ankara üzerinden tahkim edilmesi anlamına geliyordu. Elbette bu projenin tek koşulu vardı: Türkiye-ABD ilişkilerini bozmayacak nitelikteki İslamcı kadroları iktidara taşımak ve orada kalmalarını sağlamak.

İşte AKP, bu ihtiyacın ve siyasal durumun ürünü olarak doğdu.

ABD'li siyaset planlamacıları şöyle düşünüyordu: Laik ve cumhuriyetçi Türkiye, İslam dünyasını etkilemeyecek kadar bu ülkelerden uzaklaştı. Dolayısıyla Müslüman toplumlara bir model oluşturabilmek için, öncelikle (biçimsel bakımdan da olsa) İslam'la demokrasiyi buluşturacak bir siyasal düzen yaratmak gerekiyordu.

İşte AKP-Cemaat koalisyonu 2000'lerin başında bu saiklerle ve tam boy Amerikancı bir parti olarak iktidara getirildi. Ortadoğu'da emperyalizmle uyumlu bir İslam modeli yaratmak, için iktidara gelen bir güç oldu. AKP Türkiye'nin 150 yıllık modernleşme ve aydınlanma tarihinden bir intikam operasyonu olarak iktidara getirildi.

AKP'yi iktidara getiren emperyalizm, bu iktidarı tepe tepe kullandı. Ta ki 2013 Haziranı'ndaki büyük kitlesel direniş ve ayaklanmaya kadar. Kurulan bu gerici rejimin Türkiye'de geleceğinin olmadığı 2013 Haziranı'nda çıkan büyük, kitlesel ve uzun süren bir toplumsal isyanla anlaşıldı.

Ve Haziran isyanıyla birlikte AKP'nin yönetebilme kabiliyetinin ve meşruiyetinin miadını doldurduğu uluslararası güçler için de bir kabul haline geldi.

Emperyalizm getirdi. Halk süpürecek.

■ Ahmet Cınar

'Van minüt'e giderken

AKP'NİN BÖLGEDE SÜNNİ EGEMENLİĞİNE OYNARKEN, BİR TARAFTAN İSRAİL'İ DE HIRPALAMAYA BAŞLAMASI, TAM DA ABD'NİN BÖLGEDEKİ ESKİ İTTİFAK SİSTEMİNİ DEĞİŞTİRMEK İÇİN ADIM ATABİLECEĞİNİ DÜŞÜNDÜĞÜ BİR DÖNEME DENK GELMİŞTİ.

A slında her şey, Sovyetler Birliği'nin çözülmesinin ardından ABD öncülüğünde ilan edilen "Yeni Dünya Düzeni" ile uyumluydu. Soğuk Savaş'ın bitimi ile birlikte, ABD Ortadoğu'daki en büyük "sorun"un çözümü için inisiyatif alıyor ve kendi müttefiklerini de bu çizgiye çekmeye çalışıyordu.

Bu büyük sorun, elbette "Arap-İsrail" kavgası idi. Bu kavganın Mısır bacağı, Enver Sedat ve Camp David ile birlikte saf dışı bırakılmış, Arap dünyasının en önemli ülkesi Mısır, ABD'nin ittifak sistemine dahil edilmişti. Geriye, Filistin sorunu-Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ), Suriye ve Ürdün kalıyordu.

Ürdün en kolayıydı: Siyonist hareketin devlet haline gelmesine katkıları bugün unutulmuş Ürdün, 1994 yılında İsrail ile "normalleşti." FKÖ, 1988 yılında İsrail'i tanıyacağını cümle âleme ilan etmişti. Yapılan gizli diploması, Arafat ile Rabin'in el sıkışmasıyla dünyaya duyuruluyordu. En zor lokma İsrail ve Suriye'ydі: İsrail, FKÖ ile anlaşmaya ABD zoruyla mecburen yanaşırken, Saddam Hüseyin'in aksine artık SSCB'nin olmadığını erken fark eden Hafız Esad, ülkesini yeni düzene uydurmak için, ABD arabuluculuğunda İsrail'le görüşmeyi kabul ediyordu.

Bu "barış" çabalarının 90'lı yıllarda tamamına erdiği düşünülmesin. Ürdün haricinde, Ortadoğu'yu "tek bir pazar" halinde eklemlenimin, İsrail'i Ortadoğu ekonomik sistemine entegre etmenin, SSCB'nin çöküşü ile birlikte altı harlanan "demokrasi şölenini" Arap dünyasına yansıtmamanın bir yolu bulunamadı.

Bu on yıl, Ortadoğu'da eski tas ile eski hamamın cilveleşmeye devam etmesine şahit oldu.

IRAK İŞGALİNDEN ARAP BAHARINA...

İşte Irak işgali ile başlayıp Erdoğan'ın "van minüt"üne, oradan da Arap Baharı'na uzanan dönem, Ortadoğu'da bir türlü bitmeyen Soğuk Savaş'ı bir kez daha bitirmeye yönelik yeni bir hamle idi. Hepsinin kendi içinde özgünlükleri olsa da, bütün bunları tek bir krizin uzantısı olarak görmekte fayda var. AKP'nin bölgede Sünni egemenliğine oynarken, bir taraftan İsrail'i de hırpalamaya başlaması, bu nedenle tam da ABD'nin bölgedeki eski ittifak sistemini değiştirmek için adım atabileceğini düşündüğü bir döneme denk gelmişti.

Yukarıda da değinildiği gibi, bu yeni inşanın kritik öğelerinden birisi, Filistin sorununun çözümü, İsrail'in bölgede normalleştirilmesi ancak tek dayanak olmaması gibi unsurlar içeriyordu.

Kifayetsiz muhteris AKP ve Erdoğan'ın burayı gördüğü (veya bunun onlara gösterildiği) açık. AKP, Hamas'ın hamiliğine soyunmak, bölgede İran'ın etkisini kırmak ve İslamcı hareketleri emperyalizme daha kolay eklemlenmek konusunda önemli bir yol kat etmişti. Erdoğan'ın İsrail'le giriştiği kavgayı, kendine biçilen alandan ötelere taşınmasının arkasında, bir de bu sonsuz Amerikancılığının verdiği güven yatıyordu. Amerikancı Erdoğan, Amerika'nın oynadığı yerin neresi olduğunun bilinciyse, bir başka Amerikan müttefikine bayrak açmaktan çekinmiyordu.

Elbette bu plan da pürüzsüz işlemekten uzak kaldı. Birincisi, "İran korkusu" zaten Körfez Arap ülkelerini İsrail ile ilişkileri normalleştirmeye itiyordu. İkincisi, nasıl Türkiye 90'lı yıllarda Suriye ile olan kavgasını İsrail'e yanaşarak dengelemeye çalıştıysa, Suriye'ye yönelik emperyalist müdahale iki ülkeyi tekrar benzer bir zemine doğru ittirecekti. Wikileaks'in yayımladığı Hillary Clinton e-postalarına bakacak olursak, İsrail Suriye krizinin başından beri bu "olanağın" farkındaydı. Nitekim, son bir yılda, İsrail ile Türkiye arasındaki "normalleşme" çabaları, bu "ileri görüş"ün ne kadar doğru olduğunu bir kez daha kanıtlayacaktı.

■ Erman Çete

'Ben de varım' diyenler salonları doldurdu

AYDINLANMA HAREKETİ GÜN GEÇTİKÇE DAHA FAZLA KİŞİYİ GERİCİLİKLE MÜCADELEDE YANYANA GETİRİYOR. GEÇTİĞİMİZ HAFTA 3 İLDE GERÇEKLEŞTİRİLEN TOPLANTILARDA BİNLERCE KİŞİYE ULAŞILDI.

Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi, "Ben de varım" diyen binlerle buluşmaya devam ediyor. Geçtiğimiz hafta, 3 il 4 noktada yapılan buluşmalarla birlikte Aydınlanma Hareketi'ne destek de hızlı bir şekilde büyüyor.

Bu kısa süre içinde birçok kişi Aydınlanma Hareketi'yle iletişime geçerken, bazı köşe yazarlarının da hareketin çağrısını köşelerine taşıyarak "Ben de varım" dedikleri görüldü.

Sadece destek olanların değil, gericilerin de gündeminde Aydınlanma Hareketi vardı. Aydınlanma Hareketi şimdiden yobazları ürkütmüş görünüyor, çünkü Akit'inden Sabah'ına birçok yandaş medya Aydınlanma Hareketi hakkında iftira haberler yapmakta gecikmediler.

Aydınlanma Hareketi, 25 Mart'ta Sancaktepe ilçesinde düzenlenen etkinlikle İstanbul'daki ilk halk buluşmasını gerçekleştirdi. Hüseyin Aygün, Orhan Gökdemir, Aydemir Güler ve Atilla Özdemir'in katıldığı toplantıda Sarıgazi gibi bölgelerde dinci zorbalığa karşı nasıl mücadele edilebileceğinin olanakları konuşuldu. Toplantıda ayrıca Erdoğan rejiminin yerine bir başka gerici rejimin getirilmemesi için de mücadele edilmesi gerektiğine dikkat çekildi.

26 Mart'ta ise, İstanbul-Kadıköy ile Eskişehir'in toplantıları vardı.

Taşbaşı Kültür Merkezi'nde yapılan Eskişehir toplantısına, Aydınlanma Hareketi'nin ilk imzacılarından Hüseyin Aygün ve Özlem Şen Abay konuşmacı olarak katıldı.

İstanbul, Kadıköy ilçesinin toplantısı ise Caddebostan Kültür Merkezi'nin büyük salonunda yapıldı. Toplantıya konuşmacı olarak katılanlar, ilk imzacılardan Kemal Okuyan ve Enver Aysever ile "Ben de varım" diyen tiyatro oyuncusu Sevinç Erbulak'tı. Konuşmacılar, buluşmayı izlemeye gelen ilk imzacı Barış Terkoğlu'nu da kürsüye davet etti.

Salondaki koltukların tamamıyla dolması üzerine, Aydınlanma Hareketi destekçileri, salonun merdivenlerine, koridorlarına ve sahnenin kenarlarına oturarak konuşmaları takip etti. Oldukça kalabalık geçen etkinlikte konuşmalar sık sık alkışlarla kesildi.

Buluşmada hareketin hedefleri ve kimliği anlatılırken, önümüzdeki dönemde Aydınlanma Hareketi'nin nasıl bir pozisyon alması, hangi başlıklara yoğunlaşması gerektiği tartışıldı.

Toplantıyı açan Enver Aysever, ilk sözü, Aydınlanma Hareketi'nin hedef ve ilkelerini anlatması için Kemal Okuyan'a verdi. İmam Hatiplerin kapatılacağını, zorunlu din derslerinin kaldırılacağını, yeni kimliklerin çipinde bulunan "din bilgisi"nin yok edileceğini, bunların Aydınlanma Hareketi'nin mücadelesiyile olacağını söyleyen Kemal Okuyan, "Sevgili dostlar, giriştiğimiz iş dünyanın en basit ve en zor işi. Zorluk bizde. Bizi sindirdiler. Sinmeyeceğiz. Kolaylık ise birikimimizde. Türkiye'nin aydınlanma birikimi eşsiz. Buna güveneceğiz. Yolumuz açık, karanlığı hep beraber yeneceğiz" dedi.

Okuyan'dan sonra söz alan Sevinç Erbulak ise neden bu toplantıda oldu-

ğunu, neden "Ben de varım" dediğini anlattı. Erbulak'ın ardından, Enver Aysever, katılımcıların arasında bulunan ilk imzacılardan Barış Terkoğlu'nu kürsüye davet etti. Terkoğlu, konuşmasını bitirirken, "Biz bu pisliğe kimsenin buluşmasını istemiyoruz arkadaşlar. Ve bugün yaşadığımız buluşma, sinemaya gidemeyen insanları sokaklara döküyorsa, bu meselenin varlık yokluk meselesi haline gelmiş olmasındandır" dedi. Buluşmada son olarak söz alan Enver Aysever'in konuşması salondaki coşkuyu artırırken salona yönelttiği "var mısınız?" sorusuna yüzlerce kişi "varız" diyerek karşılık verdi.

Aydınlanma Hareketi'nin geçtiğimiz hafta düzenlediği son toplantı ise Çanakkale'deydi. Belediye Nikâh Salonu'nda yapılan toplantıya katılım hayli yüksekti. Moderatörlüğünü Aydemir Güler'in yaptığı toplantıdaki konuşmacılar Enver Aysever ile Barış Terkoğlu'ydu.

'Fidel ve Küba, insanı temel aldı'

EMPERYALİZMİN EN BÜYÜK ZAAFI, GÜCÜNÜN SINIRSIZLIĞINA İNANMASIDIR. ANCAK, İNSAN FAKTÖRÜNÜ DIŞLAYAN BİR GÜÇTÜR BU. PARAYA VE ZORA DAYANIR. İŞTE BURADA KAYBEDER. SOSYALİZMİN ŞAŞMAZ KURALIYSA İNSANI TEMEL ALMASIDIR. BURADA KAZANIR. MESELE, DEVRİMCİLERİN BU İNCE AYRIMI GÖREBİLMELERİDİR. KÜBA DEVRİMİ BUNU GÖREBİLMİŞTİR.

Küba'da devrimin yerleşmesi, 1989 sonrasındaki büyük karşıdevrim dalgasında sosyalizmin Avru- pa'dan kazanmasına rağmen Fidel ve yoldaşlarının ayakta kalmayı başar- ması, hâlâ zihinleri kurcalamaya devam ediyor. Bir süre önce yayımlanan "Fidel Castro'yu Öldürmenin 634 Yolu" kitabı- nın çevirmeni Celil Denктаş, yakından tanıdığı Küba'yı ve dünya kapitalizmi- nin bütün çabalarına rağmen ortadan kaldıramadığı bu sosyalizm deneyimine büyük halk desteğini, daha doğrusu "devrimin kendini koruma mekaniz- malarının gerçek temelini" bizim için yorumladı.

Fabiano Escalante'nin "Fidel Castro'yu Öldürmenin 634 Yolu" kitabını kısaca özetlemek gerekseydi, nasıl özetlerdiniz? Sizce bu kitap ve içeriği bugün nasıl bir anlam taşıyor?

Kitabın verdiği mesaj çok açık: Hal- kın desteğini almadan bir yere varamaz- sınız! Küba'da sosyalist devrim iktidara, evet silahla geldi. Fakat gerilla savaşının, kentlerdeki devrimci şiddetin savaşında hep yoksul halk vardı. Biliyorsunuz, başlangıçta bir avuçtular. Ancak ken- dilerine gelecek destekten oldukça emindiler. Nitekim savaşmaya başlar başlamaz bu destek gelmeye başladı. Çok kısa bir süre içerisinde kendilerinden misliyle güçlü, üstün bir orduyu yenmeyi başar- dılar. Elbette mücadele yalnızca dağlarda verilmedi. Hemen hemen tüm büyük kentlerde, pek çok farklı grup, görüş yeraltında ve yerüstünde bu mücadeleye katıldı. Grevler örgütlendi, üni- versitelerde, mahal- lelerde büyük kitle gösterileri düzenlendi. Sonuçta faşist Batista, ken- disine doğrudan bağlı polis gücünün ve ordunun kendisine sadık bir bölümünün arkasına sığındı. Çok güvendiği ABD

de ona sırtını dönünce, başkanlığı bir kenara atıp kendi ülkesinden apar topar kaçmak zorunda kaldı. Devrim'in asıl başarısı bunu öngörebilmiş olması ve elbette ki, kararlı mücadelesiyle, iktidarı ele aldıktan sonra da verilen sözleri bir bir yerine getirebilmiş olmasıdır. Halk, sosyalizmin boş bir laf olmadığını ancak devrimcilerin mücadelesi sayesinde gördü ve inandı. İşte bu andan sonradır ki, Küba'da maya tutmuştur. Kitapta belgeleriyle anlatılmakta olan saldırılara başka hiçbir şekilde karşı konulamazdı.

Emperyalizmin en büyük zaafı, gücünün sınırsızlığına inanmasıdır.

Ancak, insan faktörünü dışlayan bir güçtür bu. Paraya ve zora dayanır. İnsan

yalnızca zavallı bir araçtır, bir sömürü nesnesidir emperyalizm için. İşte burada kaybeder. Sosyalizmin şaşmaz kuralıysa insanı temel almasıdır. Burada kazanır. Mesele, devrimcilerin bu ince ayrımı görebilmeleridir. Küba Devrimi bunu gö- rebilmiştir. Bugün de bu şekilde ayakta duruyor. Yeni kuşaklara bu öğretiliyor. Küba'nın dünya devrimci pratiğine en büyük armağanı budur. Dün de böyleydi, bugün de böyle.

Kitap sanki 1960'ların, 70'lerin Küba'sından, bugünlerin Türkiye'sine açılmış bir pencere gibi. Evet, elbette ki olan bitenler aynı değil. Ama emperyalizmin sığ taktikleri, çapsız uşakları bize hemen aşına geliyor. Evet, "tarih teker- rür etmez", insan dolap beygiri gibi aynı daire üzerinde dönüp durmaz. Ancak bunun böyle olmadığını gösterecek

devrimci bir iradenin, bir müdahale- nin de varlığına gereksinim vardır. Emperyalizm hâlâ bu abuklukları toplumlara dayata- bilmenin rahatlığı içerisindeyse, bunun yegâne nedeni, bu iradenin bir araya gelememesidir.

ABD neden binler- ce kilometre ötedeki ülkeleri işgal etti ve hatta sosyalizmle oralarda açık silahlı çatışmaya girip iktidarları yıkabildi de, burnunun ucundaki Küba'da çaresiz kaldı? ABD mi güç- süzdü, Castro ve yoldaşları mı çok güçlüydü? Siz bu sahneyi ve güçler dengesini nasıl yorumlu- yorsunuz?

Castro elbette ki güçlü. Çünkü gücünü halkın gerçek desteğinden alıyor. Yalnız bu desteğin oy sandıkla- rıyla falan bir ilişkisi yok. Küba Devrimi en büyük sınavını 1990'larda verdi. Sovyetler'in dağılması, sosyalizmin Doğu Avrupa'daki yenilgisi, aynı anda da ABD'nin artan saldırganlığı, Küba'ya karşı devrimin başından beri uygulan-

makta olan ekonomik ambargonun daha da ağırlaştırılması, en acısı da kendisini sol zanneden bir yığın zibidinin içlerinin yağı eriyerek yaptıkları “sosyalizmin sonu” tahlillerine, ha bugün ha yarın diyerek Küba’yı da katmaları... Avuçlarını yaladılar tabii. Ama kimi, bugün bile vazgeçmedi. Nedense Küba’nın emperyalizme teslim olacağı günü ipe çekiyorlar. O günü hiçbir zaman göremeyeceklerini anlayamadılar hâlâ. Zaten anlamalarını da beklemek boşuna. Çünkü insana inanmıyorlar. Küba’da devrimin ne anlama geldiğini kavrayabilmekten çok uzaklar. ABD’nin “gücü” gözlerini kör etmiş. Sosyalist devrimin insan yaşamına neleri kazandırdığını ayırt etmeleri zor. Onlar bol ışıklı vitrinler görmeyi, tüketim manyağı olmuş insanlarla sonu bir yere varmayan marka, moda tartışmaları yapmayı özgürlük sanıyorlar. Halbuki bir süreliğine gözlerini karartıp Kübalılarla birlikte yaşamaya cesaret edebilseler, gerçek gücün ne olduğunu anlayacaklar. Tabii art niyetlerini ve kibirlerini bir kenara bırakabilmeyi beceribilirlerse.

Bu kitabı, tekeli demokrasinin veya bir genelgeçer rejim olarak oligarşi diyebileceğimiz çağdaş kapitalizmin sosyalizmle imtihanı ve saldırıları olarak okuyabilir miyiz?

Kapitalizmin uzunca bir süredir hem ekonomik anlamda hem de ideolojik anlamda can çekişmekte olduğunu oligarşinin kendisi ilan ediyor zaten. Habire, “Durun yapmayın, bu açgözlülikle kendi kendimizi bitiriyoruz” mesajları verip duruyorlar. Ancak sosyalist devrim henüz bu yengiyeye damgasını vurmuş değil. Yirmi beş yıl önceki geri adım etkisini sürdürüyor. İnsanlar çoktan meşruluğunu yitirmiş olan burjuva demokrasilerinin yerine neyi koyabileceklerini henüz kestiremiyor. Kitap, beklenmedik bir şekilde sosyalizmi seçmiş olan ve bu yüzden de kazık yediğini düşünerek iyice zıvanadan çıkan emperyalizmin hedefi haline gelen bir halkın nasıl güçlü olduğunu anlatması bakımından oldukça eğitici. Belki de bugünlerde bizlerin en fazla gereksinim duyduğu şeye, özgüvene, kararlılığa vurgu yapması açısından tam zamanında çıktı. Sosyalizmin asıl gücünü, meşruiyetini nereden aldığını çok güzel gösteriyor.

Demokrasi gerekçesiyle ve özellikle de “sol liberalizm” üzerinden Avrupa’da sosyalizmin en azından şimdilik kökü kazınmış gibidir. Ama Küba ve hatta Latin Amerika’da tam tersi bir gelişme ve yeni sinyaller gözledik, gözlüyoruz. Siz bunu kitabınız çerçevesinde nasıl çözümlüyorsunuz?

Küba, ülkenin coğrafi yapısı ve diğer pek çok faktörün bir araya gelmesi, ya da gelememesi (!) nedeniyle dönemsel zorluklar yaşıyor. Ancak sosyalizm yolunda oldukça mesafe katettiği de bir gerçek. Temel insani kazanımlarda artık geriye dönüşü söz konusu olamaz. Ki, yukarıda da belirtildiği gibi bunun sınavını 90’larda verdi. Küba’nın başarısı yalnızca ken-

Celil Denктаş (Sağda)

di ada sınırları içerisinde kalmadı. Özellikle Latin Amerika’ya yayılan devrimci dalga, hele emperyalizmin dünyada tek güç merkezi olarak kaldığını sandığı dönemde, ancak Küba’nın inatla direnmesiyle açıklanabilir. Evet, Latin Amerika dünyanın geri kalanından derin tarihsel, kültürel yapı farklılıklarıyla ayrılıyor. Bu nedenle de emperyalizme karşı koyuşun şekillenışı dünyanın diğer bölgelerine oranla çok daha hızlı olabiliyor.

Küba Devrimi’nin ilk yıllarında neredeyse tüm Amerika kıtası sosyalizme, komünizme karşı birlikti. Domuzlar Körfezi saldırısı, Amerika Devletler Birliği’nden (OAS) gelecek onaya güvenilerek tezgâhlanmıştı. Aradan otuz yıl geçti geçmedi durum tersine dönmeye başladı. Bugünse ABD artık koca kıtada yapayalnızdır. En yakın müttefiki Kanada’yla bile Küba’ya uyguladığı ambargo konusunda ters düşüyor. ABD firmaları, tekelleri artık eskisi gibi kıtada at koşturamıyorlar. Latin Amerika uzun zamandır ABD’nin arka bahçesi olma “ayrıcılığı” terk etti. ABD, Küba’nın rızası olmayan hiçbir ortak kararı, kıta ülkelerinin oluşturdukları ekonomik işbirliği örgütlerinden geçiremiyor. ABD’nin kendi içerisinde ambargoyu tartışmaya başlamasının, Küba’ya elini uzatmasının nedeni bu. Ya Türkiye’nin, Suudi Arabistan’ın, Katar’ın kendi ara-

larında Havana’da cami inşaatı yarışına girmelerine ne demeli? Kaç tane Müslüman var ki Havana’da? Neyse, bu başka bir konu. Ama ABD’nin, emperyalizmin, kapitalizmin gerilemesiyle de yakından ilintili aynı zamanda.

Sol artık Latin Amerika’da ciddi bir iktidar seçeneğidir ve emperyalizmin bununla baş edecek gücü kalmamıştır. Küba’nın bu gelişmede oynadığı rol, belirleyici olmuştur. Bundan sonraki aşama, sosyalist devrimlerin kıtaya yerleşmesidir ki bunun için de fazla beklemeyeceğiz. Dünyanın geri kalan bölgelerinde, özellikle de Avrupa’da, faşizmin yükseliyor gibi görünmesine pabuç bırakmamak gerekir.

Genç nüfus artık kapitalizmin pespayeliklerini kaldıramıyor. Bu çok açık. Tek sorun içi geçmiş kuşakların hâlâ güç merkezlerinin, finans merkezlerinin dizginlerini ellerinde tutmaları. Ancak bu iktidar, yukarıda da altı çizildi, insanı dışlayan bir güç dengesi üzerinde durmaya çalışıyor. Dolayısıyla kendilerinin de farkında olduğu gibi, fazla bir ömürleri kalmadı.

Elbette kendi kendilerine yok olup gidecekleri yok. Kuvvetli bir fiske gerekiyor. Ki, onun belirtilerini biraz dağmık da olsa yaşıyoruz.

■ Osman Çutsay

KEMAL OKUYAN

Büyük siyaset ve örgüt

Her kafadan farklı sesin çıktığı, onlarca senaryonun ortalıkta dolaştığı, siyasi iktidarın aynı anda hem çok tehlikeli hem çok zavallı görülebildiği, gülünecek halimize ağladığımız, ağlanacak durumlarda güldüğümüz bir tabloya evrildi sevgili ülkemiz.

Tam da öngörüldüğü gibi...

Bunun çok zorlu bir sürecin henüz başlangıcı olduğunu söyleyebiliriz.

Türkiye ve dünya siyasetinin özgünlükleri, Türkiye’de solun ideolojik-siyasal-toplumsal-örgütsel etkisinin son derece karmaşık, eşitsiz ve ölçülmesi imkânsız bir görüntü vermesi nedeniyle bu tablo çubuğu siyasete ya da örgüte bükme olanağı tanımıyor.

İkisi birden.

Siyaset örgütün önünü açar; güçlü örgüt etkili siyaset yapar gibi formülleri unutmak gerekiyor. Biri birini ileri çekemez bu koşullarda, tersine biri birini geriye çeker zayıflık durumunda.

Siyasetin örgütlü yapılması, örgütün siyaset yapması zorunlu.

Somut konuşalım...

Bugün Türkiye’de gericiliğe, savaşa, sömürüye, emperyalizme karşı mücadeleye bağlanabilecek sayısız olay yaşanıyor. Bunların hepsine aynı anda yetişmek neredeyse imkânsız, dolayısıyla hepsini kapsayacak başlıklara, örneklerle odaklanmalı.

Ama nasıl?

Düzen siyaseti ve medyasının, popüler kültürünün egemen olduğu geniş bir toplumsallığa dokunan, oraya hitap eden, karşıtlarına orada darbe vuran bir siyaset tarzı geliştirmeksizin bugün ne mevzi kazanmak, ne kendini korumak ne de yarına hazırlanmak mümkün. “Dışarıda” durarak yok olursunuz.

Dolayısıyla boyunuzun ötesine geçen bir ölçek ve şiddette siyaset üretmekten kaçamazsınız. Boyunuzu başka türlü büyütemeyeceğiniz için değil; başka bir düzlem ve ölçekte söz söylemek hükümsüz hale geldiği, dahası ahlaki olmaktan çıktığı için...

Bu düzlemi, ağır alışkanlığıyla “büyük siyaset” diye kodlayalım. Büyük siyaset, büyümenin tek yoludur önermesiyle gerekçelendirmemek gerekiyor yukarıda işaret edilen ihtiyacı. Tersine de olabilir, “büyük siyaset” iyice daraltabilir; ki Türkiye solunda bunun örnekleri var.

Büyür müyüz, küçülür müyüz bir hesap konusu olamaz oysa.

Bugün Türkiye koşullarını zorlayan bir devrimci siyaset kültüründen uzak durmak her şeyden önce ahlaki nedenlerle imkânsız. Siyaseti, teoriyi bir kenara koysak bile...

Ancak...

Bu mutlaka ve mutlaka örgütlü yapılmak durumunda. Kuşkusuz, “büyük siyaset”in kendine özgü araçları var. Bu araçlarla yolu açmak, buzları kırmak, ama oraya hemen örgütlerle yerleşmek gerekiyor. Özetle büyük siyaseti de örgütlü kılmak, dahası örgütü büyük siyasetin içine çekmek, orda özne

haline getirmek gerekiyor.

Türkiye’de hiç yapılamayan budur.

Büyük siyaset, devrimci örgütün izleyici konuma yerleştiği bir seyirlik alan olduğu sürece geniş toplumsal kesimlerin ilgisini çeker çekmesine, ama onları mücadeleye çeker mi; hayır!

Büyük siyasetin doğasında bu vardır: Bireysel figürler, imajlar, gerçeklikten kopmuş bir didişme hali... Burası ancak izlenebilir.

Seçimler bu izlenice için belli aralıklarla kesilen bilet olarak görülebilir. Nüfusun çok büyük bir bölümü, bilet alarak, sadece ve sadece izleyebildikleri bir oyunla hakiki bir bağ kurduğunu sanmaktadır. Sağlam sahtekârlıktır bu.

Sosyal medya ise daha korkunçtur, büyük siyasetin kendisine değil, yansımalarına giriş yapan yüz binler, Türkiye’de milyonlar!

İkisine de sırt dönülün demiyorum, ama ikisinin gereğinden fazla önemsendiği bir devrimci mücadelenin hiç şansı olmadığını söylüyorum. Seçimler de, sosyal medya da mücadelenin bir uzantısı, hatta bir sonucu olarak değer taşıyabilir. Kendisi bir yansıma olan araçlara ancak kendi mücadelenizin yansıması olarak, yani tersi bir kuvvet uygulayarak değer katabilirsiniz. Bunun ilk koşulu, bu araçları fazla önemsememektir.

Bugün büyük siyaset, örgütlü yapıldığında ilerletici, örgütü nasılsa sıçratır dendiğinde çürütücü bir alandır.

Büyük siyasetin örgütlü yapılması, örgütün büyük siyaset yapabilen hale gelmesi ise büyük siyaset alanı ile örgüt arasındaki mesafeyi kapatmaktan geçmez, bu imkânsız ve zararlıdır. Çözüm, aradaki mesafenin hem örgütü hem geniş bir toplumsallığı kapsayan etkili bir ideolojik doğrultu ile doldurulmasındadır.

Bugün gericilik karşıtlığı, aydınlanmacı müdahaleler tam da böylesi bir ideolojik doğrultuya örnek olarak gösterilebilir. Dar anlamıyla örgüt için ne kadar gerçekse, milyonlar için de o kadar gerçektir aydınlanma kavgası. Uzun bir süredir, böylesi bir “uyum”u hiç yakalayamamıştık. Bununla birlikte bu uyumun en büyük tehlikesi, örgütün geniş kesimlerin duyarlılığını kendi varlığını önemsizleştirici, gereksizleştirici bir gelişme olarak görmesidir.

Büyük tehlikedir bu. Halbuki, örgüt tam da böylesi denkliklerde kendisini toplumsal bir misyonun içine yerleştirebilir. Diğer türlü, önünde sonunda “kendinde” bir örgüttür, çok uç bir yorum yapacak olursak; kurgusal bir varlıktır.

Örgüt kendi değerlerini koruyarak, “büyük siyaset”e de bulaşılın toplumsal bir ölçekte kendisini yeniden var etmelidir.

Bunu doğal akışına bırakamayız.

Örgüt, örgütlü davranma yeteneği tam da bir düzlemde bir başka düzleme geçişi zorlarken gereklidir. Bu geçişi, kendinde sağlam örgütten, takipçi, izleyen örgüte dönüşmek için değil, sosyalizm mücadelesinde bir eşiği atlamak için zorluyoruz.

Çünkü biz Türkiye’nin Komünist Partisi’yiz.

“**KUŞKUSUZ, “BÜYÜK SİYASET”İN KENDİNE ÖZGÜ ARAÇLARI VAR. BU ARAÇLARLA YOLU AÇMAK, BUZLARI KIRMAK, AMA ORAYA HEMEN ÖRGÜTLE YERLEŞMEK GEREKİYOR. ÖZETLE BÜYÜK SİYASETİ DE ÖRGÜTLÜ KILMAK, DAHASI ÖRGÜTÜ BÜYÜK SİYASETİN İÇİNE ÇEKMEK, ORDA ÖZNE HALİNE GETİRMEK GEREKİYOR. TÜRKİYE’DE HIÇ YAPILAMAYAN BUDUR.**”

Laiklik dediğimiz...

“Bizim dediğimiz” ve aynı zamanda “doğru” olan laiklikten biraz söz etmemiz lazım, anlaşılır. Çünkü dünyanın en kolay işi ve yıllardır sadece Türkiye’de değil her yerde yapılan bellidir: ilerçilik, bilim, aydınlanma, laiklik dediğinizde dinsiz-imansız ilan edilirsiniz. Gerekçe sol için, komünistler için en kutsal olan alandan devşirilir üstelik: Halkımız! Halkımızın inancı...

Bu klasik tezin döndürülüp önümüze çıkarılmasını suskunlukla, kaçak güreşerek karşılayacağımızı kimse beklemesin! Artık yemezler!

“Yiyenler” olmuştur. Bizim kutsalmız olan “halkımıza” atfedilen kutsalların önünden kaçmak veya bu rivayetlerle uyumlu hale gelmek... solda kültürel ve politik bir tartışmadır bu.

Kusura bakmasın kimse, biz bu boyutta da doğrucu olacağız. Eğilip bükülecek, korkmayacak, boyun eğmeyecek, kolayına kaçmayacağız!

SAĞCILAR KÜFREDİYOR, SOLUMTRAKLAR...

Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi daha bir şey yaptı sayılmaz. Alt tarafı birkaç toplantı. Ne yapacağımızı anlattık. Aldığımız yanıt sağdan tahriyat, eskimiş soldan “not verme”, halkımızdan “ben ne yapabilirim” diye sormak oldu. Tek sağlıklı olan sonucustur. Sağcılar sağcılıklarını yapıyor, eskimiş solcular eskimişliklerini dışa vuruyor.

Sağcılar küfrediyor, dinsizler, ahlaksızlar diye atıp tutuyor. Solumtraklara gelince, onlar da “aman, diyorlar, politik İslamla halkın inançlarını birbirine karıştırmayalım.” Bunlar yakın zamana kadar solun en büyük yanlısının halkın saflığını rencide etmek olduğu yolunda ipe sapa gelmez, tek kanıt gösterilemez tezleri ortaya atıyorlardı.

Birincisi bizim din düşmanı olduğumuz iddiası art niyetli bir karalamadır. Dinin kamusal alandan ihraç edilmesi gerekir demek, din düşmanlığı değildir. İnanmaksız bir insani ve toplumsal gereksinimdir. İnançların topluma yön vermesini istemekse gericiliktir. Egemen güçler ve sömürü mekanizmaları en kolay bu hazırda duran ideoloji ve kültür öğelerini kendilerine eklemeler. Hayır! Toplum var olanı aklayan, insanın “açıklama” ihtiyacına denk gelen ve insanı “rahatlatan” normlarla değil, daha iyiyi arama tutkusuyula, haksızlıkları, eşitsizlikleri alt etme arzusuyla yönlendirilmelidir. Bu, bir sınıfsal tercihtir.

Din düşmanı değiliz, çünkü dinin topluma norm, kural servisi yapan kaynak haline gelmesi, halkımızın inanma ihtiyacının istismarı ve köleleştirilmesidir. Tecavüze uğrayan kendini suçlayacak, inşaattan düşen kader diyecek, tepesine maden çöken fitrattan bilecek, savaş kader sayılacak... Yok öyle yağma!

Ancak ikincisi; biz bu hale sokulan

26 Nisan 2014 tarihinde Karaman’ı ziyaret eden Tayyip Erdoğan bugünlerde 45 çocuğa cinsel istismar skandalıyla gündemde olan Ensar Vakfı Karaman Şubesi tarafından çoşkuyla karşılanmıştı.

‘inanma’yı bir insani ihtiyaç olarak göremeyiz. İnsan olup biten her şeyi açıklama ihtiyacı duyar. Öte yandan her şeyin açıklanması son noktasına kadar götürülmesi olanaksız bir arayıştır. Bilimin günümüze göre bin kat gelişmesi durumunda bile, arayış da sürecek, karanlıkta, gölgede kalan şeyler de olacak. İnancın tolere edilebilir kısmı bu kadardır. Ama sömürü düzenini meşrulaştıran inanma türü bu nesnel gereksinimin egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda istismarıdır. Buna karşı mücadele ederiz. Mücadelenin en önemli cephelerinden biri de dini inanış ve pratiklerin bireyin dünyasına geri itilmesidir. Aydınlanmanın Hıristiyan Batı’da kilise karşıtı olarak yükselmesi rastlantı değildir. İslam dünyasında da dinin toplumsal örgütlenmesinin tasfiyesi bizim aydınlanmacılığımızın olmazsa olmazıdır.

Bu görev “inançlı halkı rencide etmeyelim” diye savsaklanamaz. “Politik İslam kötü, onun dışında bir de halk İslamı var” diye meseleye yaklaşan sade suya demokratlık kendi içinde tutarlı bir yapı kuramaz. Aydınlanmacılık “halk dini” diye bir şeyden yana konumlanmaz. Toplumu dönüştürme, daha iyiyi arama tutkusunu gölgeleyecek bir tevekkül anlayışıyla kıyasıya mücadele edilir. Bu mücadelelerin kimi parçaları politik, kimileri kültürel, kimileri sanatsaldır.

ENSAR İKTİDARIN KENDİSİDİR

2016 yılında Türkiye’de bu mücadelede büyük olanaklar açığa çıktı. Bir kere, bundan daha kötüsü olamazdı! Dinselleşme toplumun üstüne yığılan bir irin yaratmıştır. Dindarlığı kindarlıkla özdeşleştiren Erdoğan haklıdır! Sömürü düzeninin dinselliğe yaslanan örgütlen-

mesi, halkımızın inancı diye etrafından dolaşılabilen geleneksel kusurları, örneğin vurdumduymazlığı, sonsuz sineye çekme alışkanlığı, kadının geriye itilişini, yanlış biçimde hoş görülen, görmezden gelinen odacıklardan çıkarttı. Ensar Vakfı iktidarın ta kendisidir. Tecavüzün devlet eliyle korunmasını ve sürdürülmesini polisin, bürokratin, yargıcın da dindar olmasıyla mı açıklayacağız? Hayır, dinselleşmenin en kötü koku neşreden parçası olarak tecavüz, 2016 itibariyle Türkiye kapitalizminin emekçilere boyun eğdirme mekanizmalarının parçasıdır!

Madem bu hale getirdiler, bedelini ödeyecekler. Bu çamurun karşısına bir halk aydınlanmasının çıkması mümkün ve zorunludur.

Eskimiş sola gelince, sesini kesmelidir. Kadını eve kapatan politik İslam değil, sıradan halkımızın dinden ayrıştırılmayacak taassubudur. Bununla dalışmaya diyen Ensar Vakfı’na karşı duramaz. Çocuklarına tecavüz edilmesini sineye çeken bir toplum varlık meşruiyetini yitirmiş demektir.

Kilisenin kirine batmış kapitalist Batı, Fethullahçılar, düne kadar Erdoğan’ın sözcülüğü için yarışanlar, bu cuma nerede namaza duracağını ilan eden her türden modernler ve sosyal demokratlar... Bunların da “bu kadar olmaz artık” noktasına gelmeleri, laik kesilmeleri, bu rolü hak etmelerinden kaynaklanmıyor. Türkiye’nin bu dinciliğe sığmadığını ve yükselen halk aydınlanmasını enselerinde hissetmelerinden ileri geliyor manevraları.

Bu mücadelenin sahibi soldur. İşimizi yapıyoruz. İşimizi yapalım...

■ Aydemir Güler

AKP'nin 'taşerona kadro'

İKTİDARDA KALDIKLARI SÜRE BOYUNCA İŞÇİLERLE VE HAKLARIYLA OYUN OYNADILAR. YAPILAN DÜZENLEMELERİ ÖNCE HAK VERİLİYORMUŞ GİBİ POHPOHLAYARAK KENDİLERİNİ YÜCELTTİLER, UYGULAMAYA GEÇİLDİĞİNDE YALDIZLAR DÖKÜLDÜ. ŞİMDİ AYNI DÖNGÜ TAŞERON İŞÇİLERİNE KADRO OYUNUYLA SERGİLENİYOR.

AKP, kamunun istihdam politikasını sözleşmeli personel uygulaması ile esnetti ve bu uygulama gittikçe genişletildi. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda "istisna" olan sözleşmeli personel uygulaması yaygınlaştı. KHK'lar ile öğretmenlik, sağlık personeli kadroları, sözleşmeli pozisyonlarla yeniden yapılandırıldı. Memurlar için hizmet akdi söz konusu değilken sözleşmeli personel hizmet akdi ile çalışmaya başladı. Sözleşmeli personele geçişle iş güvencesi, ücret güvencesi ortadan kalktı. Şimdi AKP ayrı bir sözleşmeli personel kadrosu yaratacağını söylüyor ve bu kadro 4B ve 4C'lerden daha geri haklara sahip olacak, kamu istihdamı daha da esnetilecek.

OYUN İÇİNDE OYUN

Önce Başbakan duyurdu; kamuda çalışan taşeron işçiler kadroya alınacaktı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı figüran rolünde kalırken kısa süre içerisinde kadroya alınma şartları Maliye Bakanı tarafından açıklandı. Bakan, kamuda çalışan 720 bin taşeron işçisinin tamamının kadroya alınmayacağını, taşeron işçilere kamuda özel bir statü verileceğini açıkladı. Özel sözleşmeli personel olarak işçilerin kamuya alınacaklarını ve kadroya alınan işçilerin üçer yıllık dönemde, iş performanslarına bakılarak sözleşmelerinin yenileneceğini açıkladı.

Burada en önemli gasp, bugüne kadar devlette "asıl işlerde" çalışan taşeron işçilerinin, geriye dönük devletten alabilecekleri hakların ortadan kaldırılması. Bu işçiler bir süredir açtıkları davalarda yaptıkları işlerin asıl iş olması nedeniyle kadrolu olarak çalışmaları gerektiğini ispat ediyor ve geriye doğru tüm ücret ve sosyal haklardan doğan farklarını da alıyorlardı. Şimdi bu düzenleme yıllardır

muvaazalı bir şekilde taşeron işçisi olarak çalıştırılan işçilerin geçmiş haklarının üzerine çizik atıyor.

GÜVENCESİZLİĞE DEVAM

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, "kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür" diyerek istihdam tiplerini belirliyor. Sözleşmeli personel tanımında ise "işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir" ibaresi yer alıyor. Bu durumda taşeron işçileri zaten güvenceli devlet memuru olmayacak.

Bakanın açıklamasından anlaşıldığı kadarıyla işçilerle sözleşme 3 yıllık imzalanacağı için özel statünün şu andaki yasalardaki yeri belirli süreli iş sözleşmesine yaklaşıyor. Ancak hemen belirtmeliyiz ki; özel sözleşmeli personel olarak kadroya alınan işçilerin hakları mevcut iş yasasındaki belirli

YENİ DÜZENLEME İLE YİNE HAKLAR GASP EDİLİYOR. BUGÜNE KADAR DEVLETTE "ASIL İŞLERDE" ÇALIŞAN TAŞERON İŞÇİLER AÇTIKLARI DAVALARI KAZANDI VE GERİYE DOĞRU TÜM ÜCRET VE SOSYAL HAKLARDAN DOĞAN FARKLARINI DA ALIYORLARDI. FAKAT BU DÜZENLEME YILLARDIR MUVAZAALI BİR ŞEKİLDE TAŞERON İŞÇİSİ OLARAK ÇALIŞTIRILAN İŞÇİLERİN GEÇMİŞ HAKLARININ ÜZERİNE ÇİZİK ATIYOR.

Hepsi mi? Elbette hayır. Bakın Maliye Bakanı aslında düzenlemeden herkesin yararlanamayacağını nasıl anlatıyor:

"Bir defa, bu kanun kapsamında kamuya alınacak çalışanlar 1 Kasım'dan önce kamu kurumlarında çalışıyor olacak ve bugün de halen kamu kurumlarında çalışan bir kişi olacak. Dolayısıyla 1 Kasım tarihinden sonra ilk defa işe girenler yararlanamayacak. Sosyal güvenlik sistemine göre emeklilik yaşını geçmişe bu yasadan yararlanamayacak. Sınav şartı getiriyoruz. Burada kurumların ihtiyaçlarına göre yapılacak sınavlarla eleman alacağız. Dolayısıyla 720 bin kişi sayı olarak ifade edilse de bunlardan sadece bu koşulları yerine getirenleri alacağız."

Bakan açıklamasında ayrıca 12 ay boyunca tam zamanlı çalışanları öngördüklerini söylüyor. "6 aylık bir çalışma dönemi için 3 aylık geçici bir çalışma süreci olabilir o kişiler yararlanamayacaklar" diyor. Yani 1 Kasım 2015 tarihinde çalışıyor olmak da yetmiyor. 12 ay tam zamanlı çalışan işçiler sınava girecek başarılı olurlarsa özel statülü personel olmaya adım atacak.

KADRO GÜVENCESİ OLMAYANLAR...

İşçilerin halihazırda çalıştıkları işlerinde ne kadar ücret alıyorsa o ücreti almaya devam edecekleri açıklandı. Emek-

lilik hakları bakımından ise 4A'lılarla aynı haklara sahip olacakları söyleniyor. AKP bunu çok rahat söylüyor çünkü, bu koşullarda çalışarak emekli olunabilmesi neredeyse imkânsız. Bunun için Tekel işçilerinin mücadelesini hatırlamak yeterli olacaktır. Tekel işçileri, Tekel yağması sonrası kadrolarının 4C olmaması için mücadele vermişti. AKP buna ciddi bir direnç göstermiş, işçilerin kadrolarını 4A'ya almamıştı. Şimdi taşeron işçilerinin 4A'lılarla aynı emeklilik haklarına sahip olacaklarının AKP tarafından rahatça kabulünün arkasında, işçilerin emekli olamayacaklarına duydukları güven ve sözleşmelerin 3 yıllık yapılacağı olması yatıyor. Zaten bunu da ifade etmekten çekinmiyor Bakan. Emekli olana kadar kadro güvencesinin olmadığını söylüyor ve "Kanunda ve Bakanlar Kurulunda belirlediğimiz koşullarda iş performansına bakılacak, hizmetten beklenen fayda sağlanmış mı ona bakılacak ve 3'er yıllık sözleşmeler yenilenecek. Dolayısıyla bu statüye atanan kişiler emekli oluncaya kadar sürekli istihdam edilecek gibi bir değerlendirmeden ziyade sözleşmeleri yenilenecek" diyor. Yani işçilerin 4A'lılarla aynı emeklilik haklarına sahip olacakları koca bir yalan!

Yeni durumda taşeron işçilerinin mali ve sosyal haklar bakımından devlet memurlarının haklarından yararlanacağı ifade ediliyor. Bu durumda da memur sendikaları ile hükümetin bağladığı toplu görüşmelerde elde edilen sonuca göre ücretlerindeki artışlar belirlenecek. Bu personel için sözleşmelere ayrı madde koyarak memurlarla aralarında fark olacağı kesin gibi görünüyor. Zaten güvence konusunda en dış halkalarda çalışan işçilerin sendika seçme özgürlüğünden bahsetmek mümkün değil. Sendika seçmeyi başarsalar bile taleplerinin kabul edilme olasılığı sıfıra yakın.

Bu kadroya başvuruların sınavla birlikte güvenlik soruşturmasından geçeceği de ifade ediliyor.

AKP taşeron işçileri kadroya alıyorm diyerek açıkça popülizm yapıyor.

Anayasa tartışmaları, başkanlık konusunda atamadığı adımlar AKP'nin dış siyasette sıkışması seçim olasılığını gündeme getirebilir. Gerçi seçim olasılığı gündemde olmasa bile, AKP gerçekleştiremediği pek çok hedefinin yanına işçilerle ilgili vaatlerinden gerçekleştirebileceği kadarını yapmayı istiyor. Ama becerebildiği bu kadar işte. İşçilerin AKP ile görülecek hesabı birikmezse, bırakın taşeron işçilerinin kadroya alınması yalanını, alenen ülkemizi her alanda cehenneme döndürecekler.

■ Zehra Güner

oyunu

sürelî işlerde çalışan işçilerden daha da geride olacak. Çünkü mevcut yasada, belirli süreli iş sözleşmesi esaslı bir neden olmadıkça, birden fazla kez üst üste yapılamıyor, yapılırsa iş sözleşmesi baştan itibaren belirsiz süreli kabul ediliyor. Yani işçiler doğrudan bu madde yardımıyla kadrolu oluyor. AKP belirli süreli olarak istihdam edeceği işçilerin bu haktan yararlanmaması için özel statü diye bir şey yaratıyor. İstihdam biçiminde ek hak kaybı ise; işin sürekliliği yasa maddesindeki gibi bir işin yapılma süresine bağlı halde tanımlanmadığından işin devamı bu işçiler için iş performansına bağlanıyor. Performans ise patronların keyfine bağlı olduğundan taşeron işçilerin maksimum çalışma süresi 3 yıllla sınırlandırılmış oluyor.

TAŞERON DEDİYSEK HEPSİ DEĞİL!

Güvenlik, temizlik personeli gibi yardımcı personel; Sağlık Bakanlığı'nda, üniversitelerde yardımcı hizmetlerde çalışanlar, kamu idarelerinde hemşire, büro görevlisi, bilgi işlemci gibi asıl işleri yapanlar düzenlemeden yararlanacak.

Yılmaz Güney ve 'Bir

YILMAZ GÜNEY'İN SİNEMASI, ONUN SİNEMAYA YAKLAŞIMI, SİNEMA KAVRAYIŞI, SİNEMA VE HAYAT ARASINDA KURDUĞU İLİŞKİ BUGÜN CAN ÇEKİŞMEKTE OLAN TÜRKİYE SİNEMASININ DA KURTULUŞUNUN YOLU.

Nâzım Hikmet Kültür Merkezi (NHKM), daha önce de Boyun Eğme sayfalarında yer verdiğimiz Türkiye aydını, aydın tavrı üzerine tartışmalarını sürdürüyor. Kültür merkezinin arka arkaya yaptığı Aziz Nesin, Nâzım Hikmet ve Hasan Hüseyin etkinliklerinden sonra Nisan ayında da Yılmaz Güney konu ediliyor.

Bu 1 Nisan'da 79 yaşına giriyor Güney. Biz de bu vesileyle hem Yılmaz Güney'i hem de NHKM'deki etkinlikleri, etkinliğin yürütücüsü NHKM Sinema Topluluğu'ndan Murat Akgöz'e sorduk. NHKM Sinema Topluluğu ay boyunca çeşitli etkinliklerle Yılmaz Güneyi anmayı, anlatmayı, bugün içinde tekrar anlamlandırmayı amaçlıyor.

NHKM Sinema Topluluğu adına görüştüğümüz Akgöz, Yılmaz Güney'in toplumun kurtuluşunun yollarını aradığını ve bu arayışı, yani dünyayı değiştirmeyi sanatının merkezine koyduğunu söylüyor ve böyle bir arayışın bugün sinemanın kurtuluşu için de olmazsa olmaz olduğunu düşündüklerini belirtiyor. Akgöz tam da bu nedenle ay boyu sürecek etkinliğe seçtikleri başlığı hatırlatıyor "bu, bir gün mutlaka olacak".

Önce biraz topluluğunuzdan söz edelim, ne zamandır var NHKM Sinema Topluluğu, ne gibi çalışmalar yapıyor?

Şu anki bileşim 2014 yazından beri var. Ama kurulduğundan beri NHKM'de bir sinema topluluğu her zaman vardı. 1997'de çıkmaya başlayan Yeni İnsan Yeni Sinema dergisinin, sonra soL gazetesini ve soL dergisinin sinema sayfalarını hazırlayan soLsinema ekibinin, Nâzım Hikmet Akademisi Sinema Bölümü öğrenci ve eğitmenlerinin yer aldığı ve biriktirdiği bir geçmişin parçası ekibimiz aslında. Bir yıldır düzenli olarak film gösterimleri yapıyoruz. Bir de soL Portal'da yer alan Sinema Bir Şenliktir blogunda zaman zaman yazılarımızı yayımlıyoruz.

Film gösterimlerimiz de, yazılarımız da hiç bir zaman yalnız kendi başlarına değerli olmadılar, bunların hepsi aynı anda topluluğumuzun iç tartışmasının bir parçası olarak dışa yansılar. İnsanlık Tarihi, Umut... İnsanda!, Hangi Taraftasınız? başlıklı film gösterimleri hep bizim tartışma ve arayışlarımızın

sorularıyla aslında. Yılmaz Güney de bu tartışmalardan biri. Yani sadece doğum günü diye ele almıyoruz Güney'i, onun bugün tartışılması gereken bir konu olduğunu da düşünüyoruz.

Nedir Yılmaz Güney'i bugün tartışmanın önemi?

NHKM'nin bir süre önce başlattığı ve hatırlattığı Türkiye'de aydının konumu tartışması sinemada da çok çok hayati bir tartışma. Yılmaz Güney'in sineması, onun sinemaya yaklaşımı, sinema kavrayışı, sinema ve hayat arasında kurduğu ilişki bugün can çekişmekte olan Türkiye sinemasının da kurtuluşunun yolu.

Türkiye sineması can mı çekiyor? Yapım olanaklarının çok arttığına, yıllık film üretim sayısının yükseldiğine, yurt dışı festivallerinde Türkiye yapımlarının dikkat çektiğine, ödüller aldığına şahit oluyoruz.

Bu son söylediğiniz, dünya sinemasının da ne kadar acınacak halde olduğunu gösteriyor. Bakın, Türkiye'de sinema yapım olanağının artmış olması, aynı anda sinemanın, sinemacılığın gelişiyor olduğu anlamına gelmiyor. Ana akım sinemanın* dışında duran filmlerin, giderek neredeyse bir avuç seyirciye kadar daralmış olması tek başına kapitalizmin gösterim ve tanıtım olanaklarını kısıtlamasıyla açıklanamaz. Sinemacı da sorumlu bundan. Yapılan filmlerin bugünün insanları ile ilişkisi neredeyse yok, niye izlesin ki insanlar? Gericiliğin ve piyasacılığın yoz bir kültür örgütlemiş olmasının yarattığı engel de bir sınıra kadar geçerli. Çünkü eğer öyle bir şey varsa, bir sürü insan da nefes almak için bir alan arıyor demektir. İşte sinema buna yanıt vermeli ama vermiyor...

Bu nedenle mi Yılmaz Güney'i anlatmak gerekir diyorsunuz?

Evet, işte tam olarak bu yüzden. Çünkü Yılmaz Güney memleketin diliyle

Gün Mutlaka'

konusuyordu, hatta hâlâ konuşuyor. Güney, Türkiye emekçi sınıflarının acılarına kulak kabartıyor ve o acıyı anlamaya çalışıyordu.

Bugün Türkiye sinemasında yok mu böyle hikâyeler? "Emekçilerin dertleri" ele alınmıyor mu?

Mesele yoksulların, her kademedeki emekçilerin filmlere konu edilmesi değil ki. Zaten kriter bu olacaksa bütün Türkiye sineması (hatta Hollywood v.s.) emekçileri anlatıyor. Az önce özellikle "anlamaya çalışıyor" diye bir ifade kullandım. Anlamak, kafa yormakla, neden böyle diye sormakla, nereden geliyor bu dünya, nereye gidiyor diye düşünmekle, buna benzer akıl yürütmelerle mümkün. Ve tüm bu sorulara samimi, dürüst cevaplar vermekle..." Bunun şurasını anlatırsam şu festivale kabul edilmez", "Avrupalılar konunun burasını değil de şurasını anlatmamızı seviyorlar" diye düşünmeden, hesapsızca, içtenlikle yanıtlar üretmektir esas olan. İşte Yılmaz Güney tam olarak budur. Ve bu düzlem bizi bugünkü aydın tartışması ile buluşturuyor. Yılmaz Güney sineması, nasıl bir aydın, ne söylemeli bugün, ne yapmalı gibi sorulara kafa yorarken, sadece sinemayı ilgilendirmeyen sonuçlara taşıyor bizi.

Ne gibi sonuçlar bunlar?

Bütün bunları Nisan ayı boyunca yapacağımız etkinliklerde etrafıca tartışacağımız için, şimdilik kısaca bir özet geçeyim: Yılmaz Güney, bu toplumu çok iyi tanıyordu ve daha önemlisi bu toplumun kurtuluşu için ne gerektiğini düşünüp duruyordu. Bu türden bir problematiği, eksikleriyle ve kimi yanlışlarıyla da olsa, sanat yapışının ilk anlarından itibaren merkeze yerleştirmişti. Bu çok önemli bir şey. Bu anlamda kendine bir misyon biçtiğinden de söz etmemiz lazım. Bu yaklaşım bütün filmlerinde yer alır. Bugünü tanımak, anlamak düne bakmaktan, yarın ne olacağına veya olması gerektiğine dair bir fikir oluşturmaya çalışmaktan ayrı düşünülemez. İşte bu arayışlar da Güney'i bir süre sonra marksizmle buluşturuyor. Her zaman sol bir duyarlılıkla hareket ettiği, ilk gençliğinden itibaren solda durduğu biliniyor ama gerçek anlamda marksizmle buluşması çok daha geç oluyor. Yani nasıl bir problematikte hareket ettiği ve sonra nereye vardığı, bugünkü tartışmalara ışık tutuyor işte.

Ama eleştiriler de var Yılmaz Güney için. Hem kişiliği, hem sinemasının, özellikle ilk filmlerinin kaba saba olduğu, birçok olumsuzluk ve estetik olarak da bir dizi sorun barındırdığı söylenir.

Ay boyunca yapacağımız söyleşilerde,

yazılarda bunları da ele alacağız. Ama öncelikle şunu belirteyim: Yılmaz Güney, ölümünden sonra çeşitli periyotlarla, liberaller tarafından ipe sapa gelmez birçok saldırıya maruz kaldı. Bunları ciddiye almıyoruz. Zamanında, sosyalist yayınlarda, bu saldırganlara ağızlarının payının verildiğini de hatırlatmak isterim. Ama yine de Güney'in hayatı boyunca tartışılması, aydınlatılması gereken tarafları olduğunu biliyoruz. Bu konuda şimdilik şu kadarını söyleyeyim: Yılmaz Güney'i yeniden tartışmaya başladığımızda, topluluğumuz için en etkileyici yanlarından birinin onun içtenliği olduğunu fark ettik. Yılmaz Güney sinema yaparak öğrenmeye devam ediyor, sürekli kendi iç tartışmalarını sürdürüyor ve bu romanlarına, filmlerine birebir yansıyor. Kendi güçsüzlükleri, hataları v.s. ile filmlerinde hesaplaşıyor ve buralarda kendini ele vermekte hiç bir beis görmüyor. Ayrıca filmlerinden, romanlarından, röportajlarından anlaşılıyor ki, Yılmaz Güney bugün bizim ona yönelteceğimiz olumlu ya da olumsuz bütün soruları, zamanında kendi kendisine yöneltilmiş. Bir de, bir kulağının sürekli, dönemin en önemli sinema eleştirmenlerinde olduğunu da söyleyebiliriz. Örneğin, Onat Kutlar'la kişisel dostluğun çok ötesinde bir ilişkisi olduğunu biliyoruz. Ve bütün bu değerlendirmelere, asla bir bilgiçlikle, umursamazlıkla yaklaşmıyor, her an, her yaşında dikkate alıyor, yeniden ve yeniden tartışıyor. Bu nedenle Yılmaz Güney'i tartışırken,

bağlamından kopartmak çok büyük haksızlık olur. İşte zaten ay boyunca Yılmaz Güney'in içinde yetiştiği şartlar, kendine ne gibi bir misyon biçtiği, sanat yaşamı boyunca nasıl bir yerden, nereye geldiği gibi bütün konuları masaya yatırmayı düşünüyoruz.

Peki, neler yapılacak Nisan ayı boyunca?

Öncelikle 2-3 Nisan (Cumartesi-Pazar) tarihleri, 11:00/13:00/15:00/17:00 saatlerinde Güney'in birer filmini göstereceğiz. Daha sonra da Nisan ayı boyunca her çarşamba bir filmi gösterilecek. Böylece 12 filmlik bir Yılmaz Güney seçkisi sunacağız izleyiciye. Bütün bu filmlerden sonra izleyicilerle sohbet edeceğiz. 23 Nisan Cumartesi günü saat 16:00'da da "Yılmaz Güney'in İzinde" başlıklı bir söyleşi yapacağız. Bütün etkinlikler ücretsiz olacak ve NHKM'nin Ruhi Salonu'nda yapılacak. Bunların yanında ay boyunca, soL Portal'daki Sinema Bir Şenliktir blogundan düzenli olarak yazılar yayımlayacağız. Bu yazılar hem ekibimiz tarafından yazılan, yürüttüğümüz güncel tartışmaları içerecek yazılar olacak, hem de eski yazılar olacak. Onat Kutlar, Mehmet Ergün gibi yazarların, eski sinema dergilerinde yayınlanan ve bugün bir sürü insanın unuttuğu yazılarına yer vereceğiz.

* "Ana akım sinemadan" kasıt, tamamen tecimsel niyetlerle, piyasa için üretilen sinema.

Anlattıkları bizim insanlarımızdır...

Bir Gün Mutlaka etkinliği tanıtım metninden:

Yılmaz Güney 79 yaşında. Yaşamı boyunca, emekçi halkın yanından bir an olsun ayrılmamış, sözünü esirgememiş, egemen olana, yerleşik olana hep kafa tutmuş, bunun - başka birçok aydınımız gibi - çeşitli düzeylerde bedelini ödemiş; ama asla boyun eğmemiş bir sinemacı Yılmaz Güney.

Yılmaz Güney'in filmlerinde yer alan, umutlarıyla, kavgalarıyla, çaresizlikleriyle, kaybedişleriyle emekçilerdir, bizim insanlarımızdır. Bugünlerde en temel insani ihtiyaçtan: can güvenliğinden yoksun, evine hapsedilen insanlarımız.. Ama çaresizlik ne denli sarmalasa da ortalığı yaşamın yaratıcı enerjisine inanan, sıkılı yumrukları içine "bir gün mutlaka" yazan filmleridir onlar.

Şimdi ne çok ihtiyacımız var Cabbar'ın çabası (Umut), Seyyit Ali'nin gözyaşını (Yol), Cevher'in korkularını (Endişe), Semra'nın direngenliğini (Arkadaş), Abuzer'in iyi niyetlerini (Zavallılar) anlatacak sinemacılara. Ve kol kola girip haykırmaya: bir gün mutlaka!

Müzeleri gericiliğe karşı mücadele

MESELEMİZ MÜZELERDE NASIL BİR REHBERLİK İLE DÜŞÜNME YETENEĞİNİN GELİŞTİRİLEBİLECEĞİDİR. BAŞKA BİR DEYİŞ İLE AMACIMIZ, DOĞA VE İNSAN TARİHİNİ BÜTÜNLÜĞÜ İÇİNDE DÜŞÜNMEK İÇİN GEREKLİ OLAN TEMEL REFERANS NOKTALARININ NASIL KAZANDIRILACAĞIDIR.

Türkiye tarihindeki en derin gerici-lik dönemini yaşıyor, üstelik daha da derinleşmeyeceğinin garantisi bulunmuyor. Gericiliğe karşı mücadele çok daha kritik hale geliyor.

Öte yandan sahip olduğu hatırı sayılır aydınlanma birikimi ile bir çeliş-kiler ülkesi Türkiye. Bu çelişki işçi sınıfı siyasetinin öncülüğündeki aydınlanma mücadelesine olanaklar sunuyor.

Bu olanaklardan bir tanesi de dünya tarihinde uygarlıkların geçiş coğrafyası olarak Türkiye’de gelişen müzecilik. Bu yazıda, sosyalizm mücadelesine eklenmiş bir çok başlığın yanında aydınlanma mücadelesi de veren marksist kadroların müzelerden nasıl yararlanabileceğine ilişkin bir deneme yapacağız.

NEDEN MÜZELER?

Gericiğin çocuk yaştaki beyinleri dogmalarla doldurarak onların düşünme yeteneklerini sakatladığını biliyoruz. Gençlerin düşünme yeteneklerine saldırmanın çok etkili bir yolu daha var ki Eğitim Bakanlığı’nın günümüzde görevi böyle bir tezgâhı kurup işletmektir. İnsanların düşünebilmesi için tarihsel referans noktaları olması gerekir, tarihsel

süreçte tutamak noktaları bulamazsanız neyin geri, neyin ileri olduğunu kavrayamayacağınız bir boşluğa düşersiniz.

Son yıllarda Sosyalizm Okulları’nda liseli gençlere dersler anlattım. Gençler sol eğilimli ve genellikle iyi bilinen devlet liselerinden gelmişlerdi. Referanslara ilişkin soruların yanıtı ise yoktu, daha doğrusu 200 sene önceki, Katolik kilisesine bağlı bir papaz okulunun müfredatını takip eden birisinin vereceği yanıtları veriyorlardı:

-İnsanlık ne zaman başlamıştır, arkadaşlar?

-Dört bin yıl önce!

Müzelerse kamuya açık tematik koleksiyonlardır. Temayla ilgili çok sayıda obje sergilenir, onlarla ilgili açıklamalara yer verilir. Çeşitli filmler, bazı denemeleri yapma olanakları ve son dönemde simülasyon programları ile etkileri artmıştır.

Burada meselemiz çocukların, gençlerin ve erişkinlerin müzelerde nasıl bir rehberlik ile düşünme yeteneklerinin geliştirilebileceğidir. Başka bir deyiş ile amacımız, doğa ve insan tarihini bütünlüğü içinde düşünmek için gerekli olan temel referans noktalarının nasıl kazan-

dırılacağıdır. Aynı zamanda gezimiz iki referans konusunda; maddenin ve toplumun nasıl hareket ettiği konusunda fikir vermelidir.

YA ZORLUKLAR?

Öncelikle bugün Türkiye’de müzeler, bahsettiğimiz anlamda bir rehberlik olmaksızın gezildiğinde hemen hiç faydalı olmaz. İnsanlarda çoğu kez bir müze gezisinden sonra “Eski insanlar ne kadar da akıllıymış” veya “O zaman da kadınlar süsleniyormuş” gibi saçmalıklar kalır.

Bunun nedeni müzelerin ağır bir ideoloji kuşatma altında olmasıdır. Müzelerde objeleri ve dönemleri açıklayan bilgilerin içinde sınıflar, sınıf mücadeleleri, artı ürün sömürüsü, üretim ilişkileri ve tarzı, üretim araçlarının mülkiyet biçimleri yer almaz.

Bu, arkeoloji müzelerinde kısmen arkeologların pozitivistinden kaynaklanır. Üniversitede marksist bir eğitimden uzak kalan arkeologlar, objelerin arkasındaki üretim ilişkilerine odaklanmaktan çok objelerin kendisine odaklanırlar.

Ancak günümüze doğru geldikçe, eksik bilgi verme, bilgileri bilinçli bir şekilde saklamaya ve çarpıtmaya dönüşür. Örneğin, cumhuriyet tarihine ilişkin müzelerde çözülmesi gereken ideolojik kodlar artacaktır.

Son 15 yıl içinde ortaya çıkan özel

Arkeoloji müzelerinde rehberlik

En iyi arkeoloji müzeleri ilk sınıfsız toplumları, sınıflı toplumlara geçişi ve demir devrine kadar gelişmesini tarayanlardır; bize insanlık tarihinin bir çok köşe taşı tartışma şansı verir.

Rehber, eğer grup çocuklardan oluşmuyorsa, başlangıçta tarihsel materyalizmin kategorilerinden ve müzede bunların nasıl araştırılacağından bahsedebilir. Çocuk yaş grubunda ise bazı obje ve dönemler seçilerek müzede keşfetmeleri istenebilir.

Böyle bir müzede, insanlığın milyonlarca yıla ve birkaç türe yayılan tarihi, sınıfsız toplumların özellikleri, böyle bir toplumda var olan düşünce biçimleri ilgili bölümlerde anlatılabilir.

Tarım devrimi anlamına gelen neolitik toplum, eşitsizliklerin baş gösterdiği kolkolitik dönem, emek sömürsünün başlaması ve sınıflı toplumlara geçiş, devletin ve dinin oluşumu, cinsiyete dayalı eşitsizliğin ortaya çıkışı, hepsi ilgili bölüm ve objelerin önünde tartışılabilir.

Daha özel tematik müzeler ise konunun incelenmesi için kullanılabilir, örneğin dünyadaki ilk aydınlanma hamlelerinden birinin gerçekleştiği Lyon uygarlıklarını tanımlayan müzeler gibi.

Ören yerleri ise toplumsal eşitliğe veya eşitsizliklere, ideoloji üretimine vb. işaret etmek için çok yararlıdır

Gezilmesi gereken arkeoloji müzeleri: İlk sıraya Ankara’daki Anadolu Medeniyetleri Müzesi’ni yazmak gerekiyor. Paleolitik dönemden demir devrinin başına kadar olan dönemi kapsayan müzenin eşsiz bir olanak sunduğunu söylememiz gerekir. Sonra İstanbul Arkeoloji Müzesi, İzmir Arkeoloji Müzesi, Selçuk Arkeoloji Müzesi. Açık hava müzesi olarak ise: Çatalhöyük, Çumra, Boğazköy, Çorum, Efes, Selçuk...

Doğa tarihi müzelerinde rehberlik

Doğa tarihi müzeleri çok eğlenceli ve öğretici mekânlardır, ancak bu alan da jeologların ve paleontologların pozitivistleriyle örtülür. Ayrıca bu alan gericiğin giderek daha fazla baskısı altında kalmaktadır.

Rehberimiz, yaş grubunu dikkate alarak, dünyanın oluşumu ve jeolojik dönemler hakkında bilgi vermeli, karaların oluşumunu ve sürekli şekil değiştirmesini örneklerle açıklamalıdır. Daha sonra biyolojik evrimle eş zamanlı olarak kıta hareketlerine göz atmak çok öğretici olacaktır.

Biyolojik çeşitlilik ve türlerin oluşumu açıklanmalıdır. Tek hücrelilerden çok hücreliliğe, denizlerden karalara, oksijenli solunuma geçişe işaret edilmeli, omurgalıların ve memelilerin oluşumu müzede örneklerle gösterilmelidir. Farklı omurgalıların iskeletleri üzerinde yapılacak karşılaştırmalar zevkli ve öğretici olacaktır. İnsan türlerinin nerede ve nasıl oluştuğu üzerinde durulmalıdır.

Gezilmesi gereken müzeler: MTA Doğa Tarihi Müzesi, Ankara

İdeolojide nasıl kullanabiliriz?

İstanbul Arkeoloji Müzesi

müzecilik ise ayrı bir rezalettir. Koçların görgüsüz koleksiyonları işçi sınıfsız bir sanayi tarihi anlatır bize veya Ankara'da Erimtan Müzesi gibi özel arkeoloji koleksiyonları, incelmış bir burjuva zevkinin yanında düşünmeyi engelleyen post modern bir yöntem sunar.

Dinci gericiğin ise müzelerdeki etkisi giderek artıyor. Dinsel referanslara dayalı müze düzenlemelerine bundan sonra daha çok rastlayacağız.

Diğer bir zorluk da müzelerde yaşanan piyasacılıktır. Bir grup gezisi dünya kadar paraya mal olacaktır ve bazı durumlarda geziyi imkânsızlaştıracaktır. Müzeye giderken yanınızda kredi kartı, müze kartı ve para bulunması gerek-

mektedir.

Ayrıca müzeler tematik olarak parçalanmıştır, oysa marksizmin gücü bütünü açıklama yeteneğinden doğar. Rehber gerektiğinde birden fazla müzeyi içeren, doğa ve toplum tarihini bütünleştirebilen bir program hazırlamalıdır.

Ayrıca gezilere katılan bütün gruplarla bir geri bildirim toplantısı düzenlenmeli ve yukarıdaki güçlükleri aşmak üzere sosyalist müzecilik üzerine bir tartışma açılmalıdır.

■ Erhan Nalçacı

**HAFTAYA:
ÖRNEK BİR MÜZE GEZİSİ**

Etnografya müzelerinde rehberlik

Ülkemizdeki etnografya müzeleri Türkiye Ortaçağ'ını ve feodal düzenini anlatır aslında, ama en ketum, en fazla ideolojik yük taşıyan müze tiplerinden biridir. Adeta bir antikacı dükkanına benzer ve mankenlerin üzerine giydirilmiş eski elbiseler, mobilyalar, düğün odaları ve o döneme ilişkin eşyalar sergilenir. Feodal sınıflar ve sömürü biçimlerine ilişkin hiçbir ipucuna rastlanmaz. Bu rehberimizin işi olacaktır.

Ayrıca bu dönemi karartan başka önemli bir nokta, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra nüfus özelliklerinin çok fazla değişmiş olması ve müzelerin bu konuda ileri derecede ketum olmasıdır. Dolayısıyla bir bölgenin etnografya müzesi araç olarak kullanılıyorsa, o dönemdeki halkların özellikleri, dilleri ve kültürleri hakkında fikir sahibi olmak gerekecektir.

Gezilmesi gereken müzeler: Topkapı Sarayı ve Harem Dairesi, bize Türkiye aristokratik sınıfının nasıl yaşadığını ve bir devrim ile neden devrilmesi gerektiğini çok iyi anlatır. Askeri Müze, İstanbul-Ankara-İzmir-Kastamonu Etnografya Müzeleri.

Cumhuriyet tarihi müzelerinde rehberlik

Cumhuriyet tarihi müzelerinin eğitim için kullanılmasında en zor dönem olduğunu söyleyebiliriz, çünkü ağır bir ideolojik yük altında kurulduğu gibi sonradan karşı devrimcilerin tahribatıyla karşılaşmıştır. Örneğin, Ankara'da eski meclis binasındaki Cumhuriyet Tarihi Müzesi hemen hiçbir yararlı malzeme sağlamaz. Ulucanlar Cezaevi Müzesi ise çok ilginç bir müze olmakla birlikte, AKP döneminde "Vesayet rejimini nasıl yıktık" müzesi olarak kurgulanmıştır. Türkiye'de sanayi tarihi müzesinin Koçlara kaldığından daha önce bahsetmiştim. Cumhuriyet tarihi müzelerinin hiçbirinde işçi sınıfını bulamazsınız. Kent müzeleri de böyledir, yerel burjuvaziyi övmek için mekânlar olarak kurgulanmıştır.

Türkiye'de burjuva devrimi sürecini inceleyen müzeler ancak sosyalist devrimden sonra sosyalist devrimi anlatan müzelerle birlikte kurulacağına benzermektedir.

Gezilmesi gereken müzeler: Cumhuriyet Tarihi Müzesi, Anıtkabir Müzesi, Ulucanlar Cezaevi Müzesi, Resim ve Heykel Müzesi, Ankara-Bursa Kent Müzeleri.

'Komünistler iktidarı almaya hazır olmalılar'

DONBASS'TAKİ SAVAŞ BASİT BİÇİMDE KÜÇÜK YEREL BİR ÇATIŞMA DEĞİL. KÜRESEL BATI EMPERYALİZMİ İLE RUSYA VE DOSTU OLAN ÜLKELERİN OLUŞTURDUĞU BLOK ARASINDAKİ ÇATIŞMANIN BİR PARÇASI.

Ukrayna'da dönemin Devlet Başkanı Yanukoviç'in AB ile ortaklık anlaşmasını imzalamaktan vazgeçmesi 2013 sonunda bir siyasi krizle sonuçlandı. Yanukoviç'in devrilmesinin ardından ülkenin Donbass bölgesinde Kiev aleyhtarı bir ayaklanma başladı. Milisler yerel iktidar aygıtını ele geçirdi. Donetsk ve Luhansk'ta Halk Cumhuriyetleri ilan edildi. Ukrayna ordusu faşist paramiliter çetelerle birlikte bölge halkına dönük saldırılarında çok sayıda savaş suçu işlerken ayaklanmayı bastıramadı.

Röportajı gerçekleştirdiğimiz Aleksey Markov, Kiev'deki AB'ci ve faşist koalisyonla karşı silahlı direnişte kısa sürede öne çıkan Hayalet Tugay'na bağlı Komünist Birliğin siyasi komiseri. Kasım 2014'te kurulduğunda birlik 18 gönüllüden oluşuyordu ancak kısa sürede yüzlerce komünist savaşçıyı bayrağı altında topladı. Birliğe Donbass halkının yanı sıra dünyanın dört bir yanından da katılımlar oldu. Ukrayna'nın güneydoğusunda Kiev'den bağımsızlığını tek tarafı olarak ilan etmiş bulunan Luhansk Halk Cumhuriyeti'nde kurulan Tugay uzunca bir süre de facto Cumhuriyete bağlı silahlı milislere katılmayı reddetmiştir.

Resmi ateşkesten bu yana çatışmalar hiçbir zaman kesilmediği gibi zaman zaman tırmanışa da geçiyor. Son dönemde bölgedeki askeri dengelerde herhangi bir değişim yaşandı mı? Genel olarak savaşın gidişini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sonbahar dönemine kıyasla Ukrayna ordusu belirgin biçimde temas hattındaki askeri birliklerinin ve ağır silahlarının miktarını arttırdı. Cephenin bize ait bölümünde bombardıman belli belirsiz arttı, ancak Yasinovataya ve Horlivka bölgelerinde her tipte silahın kullanıldığı geniş çaplı bir savaş başladı. Bana göre, ekonomik kriz derinleşirken ve Avrupa Birliği'ne giriş konusunda herhangi bir perspektif ortada yokken Kiev cuntası askeri hareket konusuna ağırlık verecek. Cunta için bu savaş iktidarı elinde tutmanın ve batıdan yardım almanın yegâne yolu.

Hayalet Tugay'ın kurucusu Aleksey Mozgovoy geçtiğimiz yıl bir pusuda öldürülmüştü. Olayla ilgili

Hayalet Tugay'na bağlı Komünist Birliğin siyasi komiseri Aleksey Markov (Ortada)

olarak Tugay'ın Luhansk Halk Cumhuriyeti'ninkinden bağımsız bir soruşturma yürüttüğü bildirilmişti. Soruşturmanız ne aşamada?

Komutanımız Alexey Mozgovoy'un öldürülmesi ile ilgili gerçekten kendi soruşturmamızı yürüttük. Ne yazık ki olayla ilgili güvenilir bilgiye sahip olmakla birlikte azmettiricileri ve faileri yüzde yüz doğrulataamadık, o nedenle kamuoyuna henüz açıklamıyoruz.

Donbass, Büyük Anayurt Savunması sırasında Nazi işgaline karşı direnciyle tanınıyor. Bugün de faşizm tehdidine karşı halkın komünizmin sembollerine sarılması dikkat çekiyor. Bu nedenle en çok merak edilen konulardan biri de komünistlerin bugün yaşanan direnişteki rolü ve ağırlığı. Direnişin komünist savaşçılarından biri olarak bu konuda ne düşünüyorsunuz?

"Rus Baharı"nın ve Ukrayna cuntasının darbesinin başlangıcında komünistler halk hareketi içinde belirgin bir rol

oyladı. Her iki cumhuriyette de Yüksek Sovyetlerin bileşiminin yarısından fazlasını komünistlerin oluşturduğunu söylemek yeterli. Ne yazık ki, Ukrayna Komünist Partisi (UKP) ve Rusya Federasyonu Komünist Partisi'nin (RFKP) etkisiz, iddiasız ve ileriye göremeyen politikası Donbass'ta komünistlerin lider pozisyonunu yitirmesi ile sonuçlandı. Donbass'ta komünistler halk milis güçlerine katılırken, Ne UKP ne de RFKP askeri birliklerin oluşturulmasında yer almadılar. Yerel komünist örgütlerinin organizasyonunda da büyük sorunlar yaşandı. Öte yandan komünizm fikri, sosyalizm ve halk iktidarı yerel halk arasındaki popülaritesini koruyor.

Luhansk'taki mücadelede komünistleri ayrı bir askeri birlik kurmaya yönelten ne oldu? Tugay'ın geri kalanıyla ve Luhansk Halk Cumhuriyeti'nin merkezi askeri yapılanmasıyla ilişkinizi tarif edebilir misiniz?

Gönüllü komünist tugayının kurulmasının altında yatan temel motivasyon

yoldaşlarımızla birlikte yalnızca Ukrayna Neo-Nazi güçlerine karşı savaşmak değil, halk iktidarı ve sosyal adalet üzerinde yükselen yeni bir dünya için mücadele etmektir. Biz, komünist hareketin askeri kanadının temsilcileri olarak görevimizi sadece toprak için değil aynı zamanda insanların akılları ve vicdanları için savaşmak saydık. En başından itibaren tuğayımızı iyi tanıdığımız ve pek çok noktada örtüştüğümüz Alexey Mozgovoy'un "Hayalet" Tuğayı ile birleştirme kararı alınmıştı. Ocak ayından itibaren Hayalet Tuğayı Lugansk Halk Cumhuriyeti'nin Halk Milislerine katılmaya başladı. Bu iyi ya da kötü olarak değerlendirilebilir, ancak partizan tuğayları zamanı bitmiş oldu. Biz son büyük gönüllü birliğiydik. Şimdi, bizden üstün olan Ukrayna düzenli ordusu ile mücadele edebilmek için biz de cumhuriyet ordumuzu kurmak zorundayız.

Kiev'deki darbe hükümeti Donbass savaşı sürerken adeta ülkede komünizmin tasfiyesine yeltendi diyebiliriz. Hal böyleyken Ukrayna Komünist Partisi'nin ülkede en çok destek gördüğü Donbass'taki örgütleriyle çeşitli sürtüşmeler yaşadığı görülüyor. Bu gerilim sizce Donbass'taki duruma ilişkin farklı politik konumlanışlardan mı kaynaklanıyor?

Bana göre, Simonenko'nun liderliğindeki Ukrayna Komünist Partisi'nin komünizmle hiçbir ilgisi yok. Yerel komünistler UKP'yi hain olarak görüyor ve onlarla hiçbir ortaklık istemiyor. Bu noktada haklarında daha 2014 yazında RFKP Merkez Komite'ye rapor verdiğim Lugansk Halk Cumhuriyeti ve Donetsk Halk Cumhuriyeti'nde bağımsız komünist partilerin kuruluşunu yalnızca takdirle karşılıyorum. Parti bürokrasisinden kurtulan yerel komünistler önceki liderlere göre çok daha cesur ve kararlı insanlar olduklarını gösterdiler. Ne yazık ki, son zamanlarda UKP ve RFKP'nin görevlilerinin komünist hareketin yerel örgütlerini kontrol altına alma girişimlerine tanık oluyoruz.

Ülkedeki siyasi krizin çözümüne ilgili tartışmalar büyük oranda Donbass'ın statüsü meselesinde düğümleniyor. Bununla ilgili olarak, üç seçenektan söz ediliyor. Bağımsızlık, federalleşme ve Rusya Federasyonu'na katılma. Bu konuda komünistlerin pozisyonu nedir?

Rusya yönetimi ve RFKP resmi olarak Ukrayna'nın konfederal yapılmasını ve Donbass'ın bağımsızlığını öngören Minsk anlaşmasını destekliyor. Ancak herkes biliyor ki, bir darbeyle iktidara gelmesini sağlayan ultra-sağ partinin desteğini yitirmekte olduğu bir sırada Kiev cuntası anlaşmanın koşullarını asla yerine getirmeyecek. Donbass'ın Kırım gibi Rusya'ya katılması da Rusya'nın ağır uluslararası durumu dikkate alındığında aşırı derecede hayalci görünüyor. En yüksek olasılık, Donbass'ın önümüzdeki

yıllarda Rusya'ya çok yakın, bağımsız ancak tanınmayan bir cumhuriyete dönüşmesi. Şunu kabul etmek gerekir ki, bugün Donbass daha fazla günümüz oligarşik Rusya'sına ve daha az uğruna silaha sarıldığımız ideale benziyor. İki oligarşik rejim, Rusya ve Ukrayna, iktidarın silahlı halkın elinde olduğu bir cumhuriyetin varlığına izin vermektense yakında aralarında anlaşacaklardır.

Tuğayın kurucusu Aleksey Mozgovoy'un sola sempatisi ve oligarklara dönük nefreti biliniyor. Sizce kapitalizmle topyekûn bir hesaplaşmaya gidilmeden ve adlı adınca sosyalist bir iktidar kurmadan oligarklardan kurtulmak mümkün mü?

Ben Ukrayna ve Rusya halkını oligarkların tahakkümünden yalnızca sosyalist devrimin kurtarabileceğinden eminim. Gelişmiş ülkelerde kapitalizm "üçüncü dünya" ülkelerindeki nüfusu ve kaynakları sömürerek kendi ülkelerinin nüfuslarına rahat yaşam koşulları sağlıyor. Rusya ve Ukrayna'nın oligarşik kapitalizmi kendi nüfusunun ve kaynaklarının sömürsüne dayanıyor ve nüfusun büyük bölümünü sürekli yoksullaştırıyor. Oligarklar kolayca iktidarlarını ve halkı sömürme imkânlarını bırakmazlar. Elllerinde ordu, polis ve en kötüsü kitle iletişim araçları var. O nedenle özgürlük için savaş yalnızca silahla değil kelimelerle de sürdürülmeli.

Bu savaşta Rusya Federasyonu'nun oynadığı rol ve direnişin Rusya ile ilişkileri de merak edilen bir konu. Rusya Federasyonu gönderdiği insani yardımla bölge halkına nefes aldırıyor ve diplomatik araçlarla Kiev yönetimine karşı ağırlık oluşturuyor. Ancak diğer yandan Minsk görüşmelerinin seyrinde izlediği tutum nedeniyle, direnişçilere "cephede kazandıklarını masada kaybettirdiği" eleştirisi yapıldı. Halk cumhuriyetlerinin Rusya'yla ilişkisi nasıl olmalı?

Öncelikle Donbass'ta ulusal kurtuluş savaşı veriliyor, o nedenle biz komünistler her koşulda bunu destekliyoruz. Öte yandan bizim için şu da çok açık: Rusya ile yakın ilişkiler olmadan Donbass Kiev cuntası ve Batının birleşik güçlerinin çok kolay bir lokması haline gelir. Ancak Rusya ile yakın ilişkilerin sonucu yerel düzeyde oligarşik tarzdaki yönetimin taklidi biçimine bürünüyor. Donbass'taki savaş basit biçimde küçük yerel bir çatışma değil. Küresel batı emperyalizmi ile Rusya ve dostu olan ülkelerin oluşturduğu blok arasındaki çatışmanın bir parçası. Ne yazık ki, bugün kendi bağımsız politikasını yürütme şansı olmayan bizler ehven-i şeri seçmek durumundayız. Ancak tarih çok hızlı akıyor, bugün mümkün olmayan yarın olası hale gelebilir. O nedenle komünistler herhangi bir anda iktidarı almaya hazır olmalı ve halkın karşısına kendi programıyla çıkmalı. Tam olarak bunun için şu an buradayız.

Erdoğan'ın son çaresi: ABD karşıtlığı

Özgür Şen

Tayyip Erdoğan'ın yakın çevresinin ABD'nin Erdoğan için düşündüklerinden dolayı paniğe kapıldığı ortada. Erdoğan ve dostları fena halde korkuyor ve bu korku saldırganlıkla kendini gösteriyor.

Gemileri yakmayan, ölçülü bir saldırganlık bu. ABD ve ABD'nin lideri olduğu Batı'ya vururken hedef gözetken, dış gösteren, ama dalaşırken rakip seçen bir siyaset tarzı... Eskisi ve yenisiyle diplomatlara ağızlarına geldiğini söyleyenlerin bu diplomatların patronu olan bakanla dalaştığını gördünüz mü mesela? Ya da Batı gazete ve gazetecileriyle uğraşanların ve ne olduğunu kimsenin anlamadığı Yahudi sermayesini diline dolayanların, uluslararası tekelleri doğrudan karşıya aldıklarını... Peki soyut bir Amerika ve Batı imgesiyle kavga edenlerin bu imgenin şahsında vücut bulduğu insanla, ABD Başkanı Obama'yı hedef aldıklarını... Öylesine dikkatli ki olası başkanlardan Trump'ın Müslümanlara ettiği ölçsüz hakaretler karşısında dahi sessizler. Bir insanın gelecek yıl o koltukta oturma ihtimali dahi çeteyi susturmaya yetiyor ve sorun kişiler değil demek ki.

AKP ölçülü bir Amerikan ve Batı karşıtlığı yaparken kişileri değil sistemi gözetiyor ve sistemi asla karşısına almıyor. Haziran günlerinde renkli devrim senaryolarından korkup Putin'e sığınmaya çalışan, Rus uçağını düşürdükten sonra NATO'nun kapısında yatan AKP pragmatizminin bunu yapması zaten imkânsız.

İlk ciddi sınavları olan Suriye'de fena çuvallayan, üstelik çuvallarken peşinden ABD'yi de sürükleyen AKP'nin büyük güç olma hayallerini hâlâ ciddiye almak için Türkiye'de doğmuş bir sağcı olmak lazım. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin gelecekteki görevleri için ABD'den F-35 savaş uçağı almak için kuyruğa girdiğini manşete çeken paçavraların köşe yazarlarına ayrılan kısımlarında güçlü Türkiye senaryoları yazılmasını, üstelik sistemin en başındaki adamdan randevu koparmak için yalvarılan bir zamanda, başka türlü ciddiye almak mümkün mü?

İslam ordusu dedikleri bu. Uçak ABD'den, tank Almanya'dan, tüm hareket planları NATO'dan, ölecek çocuklar Türkiye'den ama... Gavurun verdiği silah ve akılla cepheye ve toprağa Müslümanları gönderen bir büyük güç. Üstelik bu güç, paranın hakim olduğu bir sistemde, paranın yabancı efendilerine, yerlilerinden destek alarak kafa tutacak öyle mi?

Gerçek buyken oyuna dönmüş bir Amerikan ve Batı karşıtlığı zorunlu olarak ya kimsenin bilmediği hayali bir büyük düşmanı ya da yazarı, diplomati, akademisyeni hedef alması da ne yapsın...

Niye yapıyor peki AKP bunu? Türkiye'deki sağcı tabanı böyleleri bir zavallılıkla konsolide etmeye, bir arada tutmaya mı çalışıyorlar?

Her türden hakareti, şiddeti, tecavüzü, hırsızlığı, cinayeti meşru gören bir kitlenin bir arada durmak için buna ihtiyacı var mı sizce? Onları tek başına Erdoğan konsolide ediyor zaten. ABD karşıtlığının AKP tabanına hitap eden bir yanı mutlaka var, ama asıl sebep bu değil.

Erdoğan ve AKP, Batı karşıtlığıyla esas olarak Türkiye'deki muhalefetin alanını daraltıyor. Amerikan devlet görevlisi bir savcının yasal takibinden heyecan duyacak kadar kötü duruma düşmüş, kendini kaybetmiş, kurtuluşa kendi imzasını atmaktan umudu kesmiş bir muhalefetin bu pespaye Batı karşıtlığıyla bile başa çıkacak hali yok. Örneğin; diplomatların dava takibini Avrupa Birliği'nin kurallarıyla açıklayan, Türkiye'deki özgürlük mücadelesinin amacını Batı'nın düzeninin içine yerleşmek ya da eklemelenmek olarak tarif eden bir zihniyet AKP'nin zavallı ABD karşıtlığıyla dahi mücadele edemez.

Kendi kaderimizi elimize almak, kendi göbeğimizi kendimiz kesmek bu kadar zor mu gerçekten? Ülke eşi görülmemiş bir karanlıkla boğuşurken kolay değil elbette. Ancak Türkiye'nin sağcısı eşi görülmemiş bir rezillikle yerlerde sürünürken ne kadar zor olabilir cidden?

"Her sektörde olduğu gibi inşaat sektöründe de önemli olan istikrardır. Bu anlamda Recep Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığı adaylığını olumlu karşılıyoruz. Yeni başbakanın, yeni hükümetin de aynı başarıda, aynı istikrarda devam etmesini diliyoruz."

Tahir Pars, Be-Ma İnşaat ortaklarından, AKP'li Eski Kağıthane Belediye Meclisi üyesi, Temmuz 2014 tarihli bir basın görüşmesinden

29 MART 2016

KOMÜNİSTLERİN YANITIDIR:

İSTİKRARINIZ BATSIN, İŞÇİLER ÖLÜYOR

Bugün yine bir işçi öldürüldü. Çalıştığı inşaatta 24. kattan düşerek ölen işçinin adı yok. Ölümün ardından saatler geçtiği halde yayınlanan haberlerde işçinin kimliği yer almıyor.

Arkadaşları, cinayeti protesto etmek için TEM yolunu kapattılar.

Ölen arkadaşlarının cesedinin üç saattir düştüğü yerde durduğunu söylediler!

Olayı savcının incelemesi gerekiyor, bunun için de cesede dokunulmuyor. Ve savcı üç saatte gelemiyor.

Bu üç saat içinde, "olay yeri" düzenleniyor. Ölen işçinin cesedine dokunulmuyor ama inşaat yerinde olmayan iş güvenliği tabelaları "yerlerine" yerleştiriliyor.

Ve en korkuncu, arkadaşları yolu kapatıp eyleme geçmeseler, "bir iş kazası daha" denilerek istatistiklere geçecek olan bu işçi cinayeti uzun süre haber bile olamayacak.

İşyerinde işçiler için alınması gereken güvenlik önlemlerinin alınmadığını düşünmek için çok neden var. Üç saatte olayı inceleyecek savcı gelmiyor ama yolu kapatan işçilere dakikalar içinde müdahale ediliyor.

Eylem yapan işçiler evlerine gönderildi. İnşaat boşaltıldı, işçilere izin verildi. Dışardan girişler kapatıldı. Basın mensuplarının işçilere ulaşması mümkün değil. **Ölen işçinin hâlâ "adı yok."**

İnşaat firması ile ilgili bilgiler şaşırtıcı değil. Güvensiz çalışma koşulları, uzayan iş saatleri ve kâr hırsıyla birleşmiş patron vurdumduymazlığı nedeniyle işçilerin yaralandığı, sakat kaldığı ve öldüğü bir sektör inşaat sektörü. **AKP'li patronların çokluğu, nerede bir işçi cinayeti yaşansa oradan küçük bir AKP hissedarının çıkması da şaşırtmıyor.**

İnşaat şirketinin sahiplerinden birisi Tahir Pars. Tahir Pars 2009 yılında Kağıthane Belediye Meclisi'ne girmiş. Ve hemen İmar Komisyonu'na seçilivermiş! AKP'li. Kentsel dönüşümün tam gaz sürdüğü ilçelerden birinde bir inşaat patronu için çok uygun bir çalışma alanı.

Pars'ın "inşaat sektörü istikrar istiyor" yorumlarını iyi anlamak lazım.

İşçiyi göz göre göre ölüme yolla ama bir gün bile hapis yatma.

Kenti yağmala, durduran olmasın. İstikrar bu. İstikrarınız batsın.

iletisim@kp.org.tr

www.kp.org.tr

/kpninsesi

KOMÜNİST PARTİ